

DOMOLJUB

S I E V. 3.

V LJUBLJANI, DNE 18. JANUARJA 1933

L E I O 46

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izdaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani. Telefon uredništva: 2549.

Telefon uprave: 2992

Pred novim občinskim zakonom

Kakor smo že poročali, je vlada izgotovila načrt novega zakona o občinah, ki poleg mnogih manj važnih novosti zahteva tudi preureditev občinskih meja in združitev malih občin v velike občine z vsaj 2000 prebivalci. Radi te zahteve bi se predvsem pri nas izvršile velike spremembe. Vsaj polovico občin bi ukinili, ne več. Razumljivo je, da je zaradi tega nastalo med ljudstvom silno zanimanje za stvar, za so o oblikah novih občin začeli živahno razpravljati in da predlogov o bodočih mejah in o obsegu občin na oblasti kar dežuje. Izvedba novega zakona bo za vladne gospode zelo trd oreh, ako bodo hoteli poslušati vse upravičene želje in predloge prizadetih občanov. Stvar je namreč v resnici zelo težka.

Število občin na slovenskem ozemlju je silno veliko. V drugih krajih države imajo občine, ki so mnogo večje kot naše največje podeželske občine, pri nas pa je po nekaterih delih dežele skoraj vsaka vas občina zase. Neka občina v Sloveniji ima menda le 52 prebivalcev. V takih slučajih bi se v splošnem brez škode lahko združile vse take male občine v eno večjo, zaokroženo in gospodarsko močnejšo enoto.

Tudi preureditev občinskih meja je marljivo potrebna. Nova prometna sredstva, ceste, železnice, avtobusi itd., se niso ozirala na občinske meje. Tako na pr. je piscu znano, da mora nekje na Dolenjskem človek, ki se po cesti peljati k svojemu tri ure oddaljenemu županu, iti mimo dveh občinskih uravov, preden pride k svojemu.

Pripomniti pa moramo, da je bilo postavljanje teh malih občin zelo poceni, včasih celo brezplačno. Od ljudstva izvoljeni župani so snemali župansko breme kot častno službo, ki jo za ljudstvo brezplačno, ali pa le za mize honorarje vabili.

Novi osnutek občinskega zakona predvideva torej velike občine, ki bodo svoj obratelo razširile. Povsod, kjer tega še ni, bo treba zgraditi občinske domove, ki bodo imeli parno, dvorano za seje, ječe in stanovanja za občinske uslužbence. Poleg župana bo imela vsaka občina še tajnika, davčnega uradnika, stražnike in slugo. Vse to pa bo veliko stalo. Do bo v današnjih časih zidal občinske domove? V neki občini na Dolenjskem so izračunali, da bi bila bodoča nova občina s temi novimi izdatki obremenjena letno za najmanj 10.000 Din, to se pravi, da bi se občinske domove dvignile za 3 Din pri vsakem dinarju

direktnega davka. Ljudi tudi zelo zanima, kdo bo nastavljal občinske uslužbence: ali občinski odbor, ali bodo imenovani od zgoraj. Enako je ljudstvo mnenja, naj izterjavanje davkov vrše še naprej davkarje, ki so se v tem oziru sijajno obnesle, in naj se tega neljubega oremena ne naklada občinam. Tudi glede ječ in stražnikov je leta. Saj imamo naše vrle orožnike in sodiča, ki v zadostni meri skrbijo za red in mir. Taki in podobni so pomisleki, ki jih ima ljudstvo in prav je, da jih povemo sedaj, dokler je še čas. Upamo, da bodo gospodje na vladi upravičene želje vsega ljudstva upoštevali.

Treba je zopet poudariti pravilo, naj se nameravana združitev občin res nepristransko

Sport in mladina

Velik del naše nadebudne mladine se danes izživlja v športu. Ne samo mestne, marveč tudi kmetске! O športih, ki so tako raznovrstni, ima lahko vsak svoje mnenje. Mnogo jih je, ki nimajo prav nobenega razumevanja n. pr. za telovadbo, še manj za brenanje žoge, za »boks« že celo ne, kakor tudi ne za rokoborbo. Med športi je vsekako najbolj simpatična telovadba; žal, da je omejena samo na eno organizacijo. Za lep šport se mora nesporno smatrati turizma, ki plemenituje duha, dviga srca kvišku — k Stvarniku v občudovanju lepote narave in vseh stvari v njej od najmanjše nežne cvetke do ogromnih gorških skladov in vrhov. Poleg tega pa krepi telo. Mens sana in corpore sano — zdrava duša v zdravem telesu! O kakem boksanju ali žogobrenju se da to komaj trdit. Vobče pa moramo računati s športom kot z dejstvom.

Vsem tem in različnim drugim športom se je zadnja leta pridružilo drsanje na saneh in smučanje. Čim pokrije zemljo pod visoka snežna odeja, se ob sobotah popoldne in zvečer, še bolj pa ob nedeljah zjutraj komaj prerineš na vlak in v vagon skozi cele gozdove smučti in gručati včasih preveč razposajenih izletnikov, ki se nič kaj ne ozirajo na druge potnike. No, pa nekaj bi se dalo že še prenesti, ako bi ne bilo med njimi tudi takih, ki na vsa usta iztresajo ne svojo, ampak iz drugih kalnih in motnih virov zajeto modrost. Da taki nedeljski športniki ne vidijo cerkve od znotraj in gredo lahkim srcem preko svojih verskih dolžnosti, tega menda ni treba še po-

izvede. Tu ne smejo igrati vloge ne politični, ne krajevni, ne gospodarski interesi posameznih skupin, ampak le blaginja vsega ljudstva. ki je prizadeto in ki bo nove občine s svojim denarjem vzdrževalo. Neutemeljeno zahtevo je na pr. glede tega stavila občina Kranj, ki boče od občine Strazišče dobiti le oni del, kjer stoje tovarne in gostilne, največji davkoplačevalci straziške občine. Tako bo skrb za delavstvo ostala okoliški občini, davke tovarn, kjer to delavstvo dela, pa bo vlekla tuja občina. O takih in silnih poizkusih se sliši tudi od drugih strani. Upamo, da takim neupravičenim zahtevam ne bodo ugodili.

Gotovo si je vlada s tem napravila težko in nevhvalno delo. Vsem ne bo mogoče ustreči. Zelimo le, da bi dobili tak zakon, ki bi varoval koristi ljudstva, zaradi katerega občine so.

udarjati. Nekaj turistov — čast jim! — se že še vidi v cerkvi tudi ob zgodnjih jutranjih urah. Toda bilo bi jih lahko mnogo več. V Ljubljani ima vsak izletnik in športnik prilike dovolj od štirih zjutraj naprej, da opravi versko dolžnost in ji posveti pičle pol ure vsaj, ko gre potem cel dan samo za zabavo. Tu pa tam se vidi pred cerkvijo kako kolo, čigar lastnik daje čast Stvarniku pred drugim. Smučti vidiš samo na ramah po cestah in v železniških vagonih. Izletniki pravijo — tako je dejal nekoč sloviti cerkveni govornik: Saj vsak lahko časti Boga zase v prosti naravi. »Kakor da bi bilo kje v božjih in cerkvenih zapovedih predpisano, da naj se časti v naravi, ne pa v za to posvečenih krajih,« je pristavil pridigar. Koliko jih pa je med izletniki in športniki, ki ne časte Stvarnika vesoljstva in vseh lepot na zemlji niti v cerkvi, niti v prosti naravi! Ali ni to res in ali ni tudi potrebno, da se pove to javno? Prireajo se izleti, razni nastopi: športni, telovadni, plavalni, kaj vem, kakšni še, najčesteje ob takih urah, da si udeleženci tolažijo vest, češ, saj bi šel v cerkev, pa sem »zadržan«. A da bi zato tako zgodaj vstajal? Hm, obrne se, pa raje še poletži tiste pol ure. Samo da le pravi čas pride na vlak ali na zbirališče. Tak je v precejšnjem, le prevelikem številu naš današnji mladi rod, ker ga odtujujejo cerkvi in mu onemogočujejo versko vzgojo, kjer le morejo.

Pa se ozrimo na izletniške točke, kjer so razen gostiln in krčem tudi cerkve. Marsikak izletnik ali športnik res zadosti ondi svoj

verski dolžnosti. Toda koliko je zopet takih, ki tako mimogrede tudi pokukajo v cerkev, se morda tudi pokrižajo, vsi niti to ne ali pa tako, da ni prav nič podobno križu, potem pa se še tisti kratek čas obnašajo v cerkvi tako, kakor na planini v staji pri planšaricah.

Ali je po vsem tem čudno, da se takih zgledov navzame tudi kmetijska mladina, daleč proč od širokih cest do gorskih sel. Mladina, ki ni dovzetna samo za dobro, ampak še bolj in prej za slabo!

Zato naj velja nekaj vrniti še naši kmetijski mladini na deželi. Športni duh je zajel tudi njo. To opažamo zlasti pozimi. Vse drvi za smučarskim športom. Najrevnejši, ako nima sredstev, da bi kupil smuči, si sam izteše njim podobne deščice, samo da drči... No, ako je to prav za gospodsko mladino, naj bo še za kmetijsko, da se izgiblje pozimi. Poletni se itak dovolj! Vsekako je to bolje nego ob neokusnih šaloh ali celo ob kvantanju v dvomljivi družbi posedati v zadublih in zakajenih krčmah. Toda nekaj ni v redu tudi pri naši podeželski, kmetijski mladini. Čim dalje bolj se — ponekod bolj, drugje manj — opaža, kako izostaja ta mladina iz cerkve. Pri popoldanski službi božji boš komaj opazili v niti zasadenih klopek kako mlajše možko lice; redka so že tudi dekleta. Le nagubane, od skrbí in truda razorane obraze vidiš, kojih mladina vrvi zunaj zdravih lic z objestnim smehom na njih, morda se niti ne zavedajo, da so ravno razigrani sinovi (tudi hčere) krivi globokih brazd na obrazih staršev. — Mislim, da je s tem dovolj povedanega. Nauk, ki bi ga moral zapisati ob sklepu, naj si mladina postavi sama. Saj ima razum, um in voljo od Stvarnika samega. Le rabi naj oboje tako, da bo pravil.

F. K.—n.

V bratskem ob emu

Od vseh strani prelepe Koroške, od Zile in Drave in tam do Gosposvetskega polja, kjer je v tistih davno minulih časih slovenski kmet potrpežljivo svoje vojvode, so prišli pevci s svojo in našo pesnitjo.

Po dolgih težavah in nepotrebnih ovirah je prestopilo 13. januarja 1933 pri Prevaljah jugoslovansko mejo 75 koroških pevcev z župnikom iz Škofljane v Podjuni in bivšim poslanecem g. Poljancem na čelu. Priredili so 6 koncertov slovenske koroške narodne pesmi. Pevci so nastopili v Slovenjgradu, v Mariboru, v Celju, v Trbovljah, v Ljubljani in končno na Jesenicah, odkoder so se v sredo 18. januarja vrnili domov.

Ni nam potreba posebej naglašati, da so bili naši koroški, po krvi in jeziku bratje, povsod, kamor so prišli, neprisrčneje sprejeti in z nepopisnim navdušenjem pozdravljeni.

Posebej naj omenimo lep sprejem v Mariboru, kjer je koroške pevce na Slomškovem grobu pozdravil tudi g. škof dr. Tomažič. Ob Slomškovem grobu so zastopniki Krotana prisegli, da hočejo ostati zvesti svoji katoliški veri in mili materini slovenski besedi.

Velicasten sprejem je priredila koroškim Slovincem tudi Ljubljana, kjer se je sijajno izvršil v ponedeljek dne 15. januarja večer koroške narodne pesmi pri popolnoma razprodani veliki unionski dvorani. Koncert na Jesenicah dne 17. januarja je dostojno zaključil zgodovinski pevski pohod naših bratov onkraj Karavank, ki jim s tem čestitamo na velikih uspehih. Prosimo jih obenem, naj tudi v bodoče postrtovalno vztrajajo v boju za vero in narod. In še to: Da se kmalu zopet vidimo!

2

PO SVETU

Katoliška cerkev

s Take mladine si želimo. Kakor znano, vladajo sedaj na Španskem brezverci, ki preganjajo katoliško vero na vse pretege ne samo doma, ampak tudi v kolonijah. Da pa španskim framasonom ne gre povsod pšenica v klasje, kaže sledeti dogodek: Okrajni šolski nadzornik v Fernando Poo v Afriki je pred dnevi odredil, da se odstrani sv. razpelo iz vseh državnih šol. Da bi bilo vse skupaj čim bolj slovesno, je ukazal, naj se izvrši odstranitev Križa ob navzočnosti otrok. Uspeh je bil izreden, vendar ne za okrajnega šolskega nadzornika, ampak za vero. Otroci so vstali in najodločneje ugovarjali odstranitvi. Vsi so izjavili, da ne pridejo več v šolo, ako ne vrne nadzornik razpela na mesto, kjer je bilo. Prebivalstvo mesta se je potegnilo za otroke in Križ, izjavljajoč, da bo uporabilo še druga sredstva, ako ne bo oblast ugodila zahtevi katoliških otrok in staršev. Čez nekaj ur so že bila sv. razpela na častnem mestu v vseh učilnicah.

Rumunija

s Kralj je zmagal. V Rumuniji so imeli te dni zanimivo krizo. Notranji minister, član kmetijske stranke je zahteval odstop načelnika policije in načelnika orožništva. Na čudo pa oba prizadeta gospoda nista ubogala in sta ostala na svojih mestih, izjavljajoč, da živata zaupanje kralja. Ministrski predsednik in voditelj kmetijske stranke Maniu je soglašal v tej zadevi z notranjim ministrom, ki je trdil, da spada v smislu svoječasne dogovora s krono v delokrog vlade in ne kralja, kdo bo zavzemal omenjeni važni mesti. Ker je kralj vztrajal pri svoji zahtevi, Maniu pa pri svoji, je podal slednji ostavko. Vse je pričakovalo, da pojde kmetijska stranka v opozicijo, kar se pa ni zgodilo. Novo vlado je sestavil član kmetijske stranke Vajda Vojevod.

Avstrija

s Razno. V Šmarjeti v Rožu so pokopali organista, cerkovnika in obč. tajnika 65 letnega Matevža Sablačana. — V Rutah je umrl Boštjan Malle pd. Cinkovec. — V Celovcu je prispel novi italijanski konzul Arno; dosedanjí je prestavljen v Beograd. — Celovski radio je nedavno prenašal zanimivo predavanje o imenih koroških mest. Predavatelj je razlagal med drugim ime Klagenfurt iz nemškega »Glanfurt«, Villach iz latinskega »Bilacum«, Ferlach iz slovenskega »Borovlje«, Friesach iz slovenskega »Breže«, Bleiburg iz staronemškega »Blieburg«. — »Narod naš dokazuje hrani...« — Primanjkljaj celovškega mesta kaže 643.600 šillingov. V svrhu kritja bodo črtali posamezne postavke. — O praznikih je počil veliki zvon v Črešnjah pri Zili. — V Vrbi je umrl kanonik g. M. Wagner. Bival je tam kot župnik v pokoju nad 20 let. — Pogorelo je gospodarsko poslopje posestnika Kranjca v Podjersbergu. — Izobraževalno društvo »Kočna« v Svečah je priredilo 15. januarja igro »Matiček se ženi«.

Čehoslovaška

s Čehi znajo. V »Koroškem Slovincu« čitamo: Čehoslovaški prosvetni minister je izdelal načrt šolske preuredbe, ki naj bi bil

neka kompromis med zahtevami Nemcev in drugih narodov v državi in dosedanjim položajem. Načrt za nemško avtonomijo določa najvišji kulturni svet, katerega volijo Nemci cele države. Ta odbor bi tvoril najvišjo pravno šolsko oblast za Nemce. Za posamezne dežele bi se ustanovili deželni šolski sveti, ki smejo ustanavljati šole in jih zapirati, nastavljati učitelje in sestavljati učni načrt. Tem šolskim svetom bi bila podrejena tudi gledališča, filmi in radio, sploh vsa takozvana ljudska prosveta. Prosvetni minister lahko sklepe samostojnih šolskih oblasti potrdi ali zavrne. Pravica staršev bi bila, da določajo, kakšno šolo naj obiskuje otrok. Organe kulturne šolske avtonomije vzdržuje država in najvišji nemški kulturni svet bi imel vrh tega pravico, da Nemcem sam naloži poseben kulturni davek, če smatra za potrebno. Načrt avtonomije je vsekakor pomanjkljiv, vendar pomeni važen korak k rešitvi vprašanja čeških Nemcev.

Ukrajina

s Štirje novi časopisi. Proti koncu minulega leta so izšli v Lvovu štirje novi ukrajinski časopisi. Ivan Tiktov je začel izdajati »Nat prapor« dvakrat na teden, in humorističnega »Komarja« dvakrat na mesec. Poleg teh je izšel tednik »Nove slovo« (Nova beseda) in »Ukrajinska dumka« (misel), ki pa širi boljše, višje misli. — Za inženjerja kemije je bil te dni potrjen na zagrebški univerzi jugoslovanski Ukrajinec g. Janko Erdeli.

Belgija

s Kakšen je pravi katoličan. Belgijski katoličani imajo 16 dnevnikov tiskanih v francoskem in 12 v flamskem jeziku. Poleg teh imajo še mnogo tednikov in mesečnikov, ki izražajo preprosti narod in izobraženstvo. Kako je mogoče, da mali belgijski narod vzdržuje tako veliko število katoliških listov. Zato ker se Belgijci zavedajo svoje katoliške dolžnosti. Katoliški Belgijec čita samo katoliški časopis. V Belgiji je popolnoma izključeno, da bi začel v katoliško hišo brezverski ali kak ne krop ne voda časopis. Zato pa imajo v Belgiji katoličani glavno besedo, ki ni v korist samo veri in Cerkvi, temveč sploh državi.

Egipt

s Kako hočejo pomagati kmetom. Kakor povsod drugod, tako so tudi egiptski kmetje v silni stiski, zlasti pa jih tišče dolгови. Da bi jim pomagala, je egiptska vlada dovolila finančnemu ministru, da izda za 1 do 2 in pol milijona funtov bonov, s katerimi bo dajal kmetom posojila. Ta posojila se bodo obrestovala po 4 in 4½ odstotka in se bodo morala vrniti v petih, odnosno 10 letih. Na ta način bodo kmetje rešeni oderuških obrestí, ki jih morajo sedaj plačevati.

Amerika

s Dober začetek. Novi ameriški državni poglavar g. Roosevelt se je te dni v New Yorku zavaroval za slučaj smrti za pol milijona dolarjev (nad 30 milijonov Din). Toda družina po smrti Roosevelta ne bo dobila tega denarja, tudi ne njegovi sorodniki, ampak zdravilnice za pohabljeni ljudi v Warm Springs, Georgia, kjer se bodo siromašni pohabljeni lahko zastopali zdravili na račun Rooseveltove police.

KAJ JE NOVEGA

Osebnosti

d Sedemdeseti god je obhajal 17. januarja g. Bernot Anton, posestnik in organist v Ihanu. Povsod, kjer je bil in tudi sedaj, četudi že v letih, z veseljem goji lepo cerkveno petje. Je tudi zvest naročnik in čitatelj »Domoljuba« od njegovega začetka sem. Bog ga ohrani še mnogo let!

d 60 letnico rojstva obhaja 19. januarja na Slemenu pri Selnici ob Dravi znana dobričina g. Peter Vogrič. Bog ga ohrani še mnogo let!

d 80 letnico rojstva je obhajala oni dan mati g. patra Kazimirja Zakrajška v Ljubljani. Bog ohrani častljivo jubilatko do skrajnih mej življenja!

Domače novice

d Slovenski jezik v bogoslužju. Sveta stolica je dovolila, da se sme pri nas odslej vršiti vse cerkveno bogoslužje, razen sv. maše, v živem slovenskem jeziku. Novi, slovenski cerkveni obrednik je že dotiskan in ga bodo v kratkem pričeli uporabljati. Vse molitve pri krstu, spovedi, pri previdevanju bolnikov, pri pogrebi, blagoslovih itd., bodo duhovniki molili slovensko. Zelja po vpeljavi domačega jezika v bogoslužje je že stara. Posebno po vojski so se naši škofje zavzeli za to. S papeževim dovoljenjem je posebna komisija začela s težkim delom, ki je bilo kronano z uspehom te dni, ko je sv. stolica potrdila slovenski obrednik in ga dovolila uporabljati. Bog daj, da bi nas vse to priznanje, ki ga je cerkvena oblast dala našemu narodu, utrdila v ljubezni in zvestobi do Cerkev.

d Okrog kmetskega doma. Sadjarstvo: Največja napaka naših sadjarjev, ki primeroma še precej sadijo, je ta, da za drevje na splošno malo skrbijo, najmanj pa se trudijo, da bi proizvode izboljšali. Največ dela se izvrši v sadovnjaku, ko drugega opravila ni ravno v izobilju in je drevje golo. Tudi zima in zlasti ta je, ako ni premrzla, primerna za marsikatero delo. Uredite krono! Proč s suhimi vejami in na ogenj z njimi! Proč tudi z dosluženimi sadnimi drevesi! Čvrsto nad zajedavce, ki se skrivajo vsepovsod! Cepilni vosek ali vsaj 20% arborin na rane! Na ogenj tudi z zapoznelimi listi in zasušeni plodovi, ki niso brez škodljivega mrčesa! Usmilite se stradalajočih ptičic! Kakor koruza in krompir, je tudi sadno drevje za prekopavanje zelo hvaležno. Torej storite mu to uslugo! Ne zabite na zimsko škropljenje z arborinom, pa vsi sadjereji škropite, če ne, ne bo pravih uspehov! Ali ste že narezali cepiče za cepljenje marelic, breskev, češenj, sliv? Povežite cepiče v butarice in jih postavite na hladno v klet v nepremoker pesek. — Vinograd: Nadaljujemo z rigolanjem, špičimo kolje in ga impregniramo. Uredimo razno orodje, ne pozabimo tudi škropilnice in žveplalnice. — Klet: Pazimo na mlada vina in bolezn. na cik, rjavenje, okus po gnilih jajeih! Čista klet in posoda! Ne pozabimo na žveplanje! Ali so sodi zapolnjeni in zaprti? — Gospodarsstvo: Gnoj in kompost ob vsaki možni priliki na njive in travnike! Poglejmo na gramovje, če ga ni preveč, in če bo dopuščal sneg, tudi na jamasta pota, na jarke. Morda pri konjski vpregi ni vse v redu in so vozovi in plugi še vedno tam nekje v kotu prav taki.

Drobne novice

22.900 jezuitov je na vsem svetu.

Velika pošiljka orožja, poslanega iz Italije Madžarsko, je bila odkrita po zaslugi dujske »Arbeiter Zeitung«.

Prvič bodo volile tudi žene pri občinskih volitvah v — Španiji.

V zrak je zletela največja finska pomorska trdnjava Mac Elliot.

500 milijonov metrskih stotov krompirja pridelala lani Nemčija. Za 35 milijonov več kot l. 1931.

Za 20 milijonov frankov zlata je poslala dni sovjetska vlada v Nemčijo.

Japonci prodirajo proti Peking.

Med krščanskimi socialisti in socialnimi demokrati v Avstriji se pripravlja sporazum na skupen nastop proti nemškemu narodnjakarstvu.

Za 50 odstotkov je narastlo v zadnjih 35 letih prebivalstvo Rusije, ki ima nad 160 milijonov ljudi.

Obmejno železnično postajo Pogranica, je na ruskih tleh, so baje zasedli Japonci.

Do krvavega poboja je prišlo na Silverovo med italijanskimi in francoskimi mornarji v kitajskem Šangaju.

Popolnoma v komunistične roke je prišlo mesto Chemnitz na Saksonskem.

V šahovskem turnirju v Hastingsu je dobila prvo nagrado Čehoslovak Flohr, drugo pa Slovenec Pirc.

Nad 1 milijon centov svinj je poslala Poljska v Anglijo v 11 mesecih.

Vihar je uničil sovjetski zrakoplov »V II«.

Dva červonca, to je 20 rubljev, plačujejo radno sovjete za 1 dolar. (1 rubelj je okrog 10 Din).

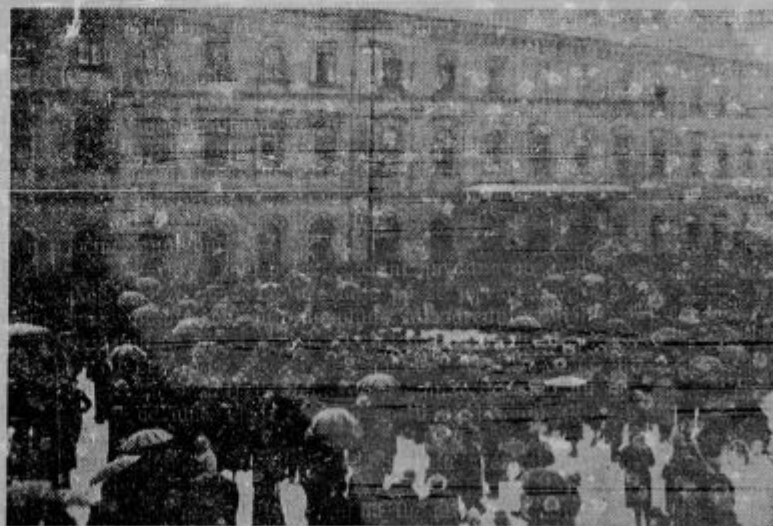
Z novim letom so »ugasnili« na Dunaju sedede časopisi: »Wiener Mittag«, »Freiheit«, »Mittags-Express« in »Morgengpost«.

Ostavko je podala grška Calderisova vlada.

Se vedno traja spor med romunskim kraljem in kmetijsko stranko.

Vse svoje imetje — pol milijona dolarjev — je zapustil bivši ameriški državni predsednik Coolidge svoji vdovi.

Najvišje radio-postajo na svetu ima Rusija, zgrajeno na Elbrusu na Kavkazu (5663 m).

Sprejem koroških pevcev v Ljubljani

448.232 radijskih aparatov deluje na Danskem.

Brzovlak je trčil v osebnega blizu romunske Bukarešte; 10 mrtvih, nad 20 hudo ranjenih.

350 smrtnih obsodb je dala izvršiti v petih letih poljska vlada.

200.000 dijakov je na visokih šolah v Rusiji.

Umor je izvršila v Berlinu bivajoča hči ruskega boljševika Trockega.

Italijanska kraljica je obiskala te dni svojo hčer Ivano, bolgarsko kraljico.

Romunska kmetijska vlada je podala ostavko, ker ni mogla prodreti z zahtevo, da ne smejo biti na čelu civilne uprave generali.

Za 700 milijonov frankov so znižali francoski vojni proračun.

1.050.000 prebivalcev je štel Rim 31. decembra 1932; 36.000 več kot prejšnje leto.

44 smrtnih žrtev je že zahteval letošnji mraz v Romuniji.

kakor so prišli z njive? Kaj pa spisek stroškov in dohodkov v preteklem letu? Zalostno izgleda, kaj ne, ampak potreben je za vsakega pravega gospodarja. — Zivinoreja: V Št. Jurju polagajo govedu dvakrat na dan: zjutraj od 5—7 in popoldne od 15—17. Važno je, da krmino vedno redno ob istem času. Ne nametimo živini vse krme naenkrat, ampak vsaj v dveh presledkih, med katerima ženemo živino ven napajati. — Na Grmu imajo tri krave, ki so dale v preteklem letu 3500 litrov mleka. Uspehi pravičnega postopanja! Tam vsak teden ves hlev z vodo očedijo. Molzejo trikrat na dan. Skrbijo, da dobe mladi prašički drugo krmo kot svinja. Prašičkom so že odščipnili zobčke in so jim dali na razpolago prst. V kleti fantje prebirajo krompir in peso, v štrambah pa posvečajo pozornost žitom. Pletejo tudi košare. — Kdor želi imeti jajca za valenje od pravih štajerskih kokoši, in sicer po 1 Din za komad, mora to javiti že ta mesec okrajnemu kmetijskemu poročevalcu.

d Kmetijski radio — predavanja v drugi polovici januarja. Dne 22. januarja bo ob pol 8 zjutraj govoril g. dr. Veble o konjereji, popoldne istega dne pa g. dr. Kern o prvi pomoči živini. — Dne 29. januarja bo zjutraj govoril g. inž. Pirc Alfonz o zložbi zemljišča, popoldne bo pa razgovor med g. inž. Šabecem, ravnateljem mlekarne šole v Škofji Loki in mlekarskim mojstrom Grahkom o izdelovanju ementalkega sira. To predavanje je zlasti namenjeno slovenskim sirarjem.

d Letošnji kožuhovalni sejem v Ljubljani se bo vršil dne 23. januarja. Lovci, ki hočejo za pravično ceno vnovčiti svoj plemeniti pridelek, naj čimprej pošljejo svoje blago na »Divjo kožo«, Ljubljana — velesejem.

d Zvišanje krušnih cen je zadelo zlasti siromašne sloje. Zaradi naglega porasta cen moke in ostalih pšeničnih izdelkov so vse belgrajske pekarnice in vsi peki zvišali cene kruhu za pol dinarja pri kilogramu. Čeprav je teh 50 par za posameznika malenkost, bo v splošnem za belgrajsko prebivalstvo to precej visoka vsota, ker predstavlja v dnevnem izdatku belgrajskega prebivalstva za kruh zvišanje za okoli 100.000 Din. Mesečno grede torej ti poviški na kruhu v težke milijone. Kakor navadno vsako zvišanje cen, bo tudi to v prvi vrsti zadelo najsiromašnejše sloje, za katere predstavlja kruh glavni izdelek.

d Kdor ima opravka s bencinom. Od 15. januarja dalje se sme prodajati samo s spirito mešani bencin, do 15. februarja pa se mora porabiti ves čist bencin, ki je namenjen za pogon motorjev.

d V krizi nezaupanja ima daljši pomemben uvodnik »Trgovski list«, ki ga zaključuje takole: Je tu kriza nezaupanja in ni je mogoče tajiti. Toda odpraviti je ni mogoče samo tako, da jo priznamo, temveč treba je nekaj storiti, da izgubi podlago. Ali pa se pri nas kaj stori v tem oziru? Menda je odgovor, ki ga dobimo na to vprašanje, še mnogo bolj žalosten, kakor pa je kriza nezaupanja sama.

d Par števil iz ljubljanske mestne klavnice. Splošni pregled za lani navaja, da je bilo v klavnici lani zaklanih skupaj 8258 glav goveje živine, med drugim 5506 volov, dalje 14.998 telet, 2642 glav razne drobnice, največ jagjnet, namreč 939, za tem 27.049 prašičev, a konjev le 156, dočim predlanskim okoli 350. Povpraševanje po konjskem mesu je bilo lani prav malenkostno, ker so si tudi revnejši sloji lahko privoščili goveje meso zaradi nizkih cen. Meso zaklane živine pa so veterinarji mestne klavnice tu in tam prepovedali zaradi raznih

Dentiska Alpina Forsier
Zobna praksa v Logatcu
ordinira vse delavne dni razen sredo in soboto
popoldne Telefon 6

živinskih, človeškemu zdravju nevarnih bolezni. Tako je bila zabranjena uporaba mesa od enega celega vola, 16 krav in 18 prašičev, dalje je bila prepovedana prodaja 8 kg bikovega mesa, 1279 volovskega, 4538 kravjega, 5 kg konjskega, 2 kg ovčjega in 844 kg prašičjega mesa. Mestna klavnica je lani sterilizirala 77 ikraštih prašičev in je njih meso prodajala na prosti stojnici. Mestna klavnica pa je lani pregledala tudi v mesto uvoženo živino v zaklanem stanju. Uvoženo je bilo pod njenim nadzorstvom 8 goved, 4311 telet, 948 glav drobnice, 1751 prašičev, 145 prašičkov in 40.413 kg razne mesnine.

d 50 milijonov hl vode so porabili minulo leto Ljubljanci in predmestne občine, ki uporabljajo ljubljanski vodovod.

d Ne samo cviček, tudi sadje ljubijo. Lani je bila v Ljubljani velika letina svežih gob in raznega sadja. Ljubljana je lani porabila 2 milijona 56.864 kg v približni vrednosti 6.170.592 Din domačega sadja, limon in rožičev 242.773 kg za okoli 485.546 Din, zelenjave, povrtnine, pomaranč in domačega južnega sadja je bilo konzumirano 187.719 kg v približni vrednosti 2.252.628 Din, za inozemsko južno sadje v množini 99.845 kg pa je Ljubljana izdala 199.690 dinarjev. Za sadje je Ljubljana lani izdala torej 9.108.456 Din.

d Okrog 4 milijone Din so pokedili v letu 1932. Novomeščani.

d Pomankanje spanja je največkrat posledica nervoznega stanja. Stalno negovanje telesa s Fellerjevim blagodišečim Elsafluidom, tem skrozi 35 let preizkušenim domačim sredstvom in kozmetikom, vedno pomaga. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskušnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 38 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 16, Savska banovina.

Med brati Hrvati

d Vse se bori s »pufom«. Dolgovi 133 naših hotelov v Primorju znašajo po podatkih Jadranske hotelske zveze 78.9 milj. Din, dočim so hoteli z vsem svojim inventarjem vredni 147.9 milj. Din.

d Z možnarčkom so se igrali v Vinikoveh so se dečki, gredoč iz šole, po cesti igrali z možnarčkom, dolgem okrog 10 cm. Možnarček sestoji iz dveh delov, ki sta med seboj zvezana s tenko vrvice, tako da se vsa naprava lahko drži v roki in strelja. V debelejšem delu naprave je cev, v katero nabašajo otroci glavnice od vžigalce in smodnik, nato zabašajo notri še tanjši del naprave. Zatem primejo za vrvice in udarijo z možnarčkom ob zid, tako da nastane eksplozija in seveda močna detonacija. Nad tem otroci uživajo. Tak možnarček je dobil v roke tudi osemletni Mrdjenovič ter udaril z njim ob zid. Možnarček je eksplodiral, vendar pa se je od zidu odbil s tako silo, da je priletel ubogemu dečku v obraz ter ga močno ranil. Z razbito spodnjo čeljustjo in

Kdor gre za zavarovanje, potem edino le domača slovenska

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora

zavaruje: požar, vliom, neizgode, jamstvo, steklo, avtomobile, zvonove, življenje na vse možne načine, in posmrtninsko zavarovanje. Karitas, Pojasnila dajejo zastopniki, ki so v vsaki fari, ali glavna pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta 41. 19

ves krvav se je deček kakor mrtev zgrudil na tla. Dečka so prepejli v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč, nakar so ga poslali na kliniko v Zagreb.

d Visoke številke. V preteklem letu so zagrebške pošte prejele in odposlale naprej nad 60 milijonov raznovrstnih pism, dopisnic, razglednic, tiskovin in vzorcev brez vrednosti, v Zagreb pa je prišlo iz zunanjega sveta 29 milijonov 700.000 pism, dopisnic itd.

d Zagrebške pekarnice bodo pregledali v zadnjem času so se Zagrebčani zelo pritoževali, kako slab kruh prodajajo peki. Te pritožbe so dale tržnemu komisariatu povod, da je odredil komisijonelno pregledovanje vseh zagrebških pekarn. Komisija, sestojeca iz zdravnika, kemika, člana zagrebškega zdravstvenega komisariata, bo te dni pregledala vse pekarnice. Zadnji čas so cene moki nekoč poskočile, peki pa ne smejo povišati cen kruha, zato se je pač kruh poslabšal. Dejstvo, da se je moka podražila in da mlinci ne dajejo na več moke na kredit, je povzročilo, da je 18 in 80 zagrebških pekarnj sklenilo prenehati s obratovanjem.

d Nazadovanje prometa. Z zagrebške teletniške postaje se je lani odpeljalo za 5,5 odstotkov manj polnikov kot predlanskem. O leta 1930 polniški promet neprestano narašča.

d Delo je ustavila fabrika čokolade v B. Zagi. Nad 300 ljudi brez zaslužka.

d Zagrebška občina bo prodala nekaj premičnin, med drugim tudi staro klavnico, da bo mogla odplačati vsaj nekaj svojega dolga pri Gradski štedionici v višini 135 milijonov dinarjev.

d Zopet bo začela poslovati sušarska pirnica.

d Nad 36 milijonov ljudi se je vozilo v preteklem letu na vseh zagrebških tramvajih.

d Močna občina. Mestna občina Varazdinska ima 2529 jutrov gozda, 1040 jutrov njiv, 271 jutrov livad, 6 jutrov vrtov, 375 jutrov pašnikov in 945 jutrov cest in stavbišč. Vse to je mestni računski oddelek cenil na 20 milijonov dinarjev. K temu je prileti še razna zgradbe in vojašnice, ki jih cenijo na 45 milijonov dinarjev. Uradni inventar je cenjen na 1.500.000 Din, terjatve pa znašajo okrog milijona dinarjev. Skupno premoženje znaša torej 61 milijonov in pol. Dolga pa ima mesto Varazdinska samo 3.250.000 Din.

Iz naše prestolice

d 643 poslopij v vrednosti 246.4 milijonov Din je bilo v letu 1932. zgrajenih v Beogradu.

d Prodajno ceno soli bo znižala uprava državnih monopolov. Od 15. januarja t. l. dalje stane čina namizna sol 1 kg 8 Din in ne več 12 Din.

d Z denarjem neza v državi! Mnogo se razpravljalo, pisalo in govorilo o tem, kako se bilo mogoče skriti denar zopet spraviti v obtok. Vemo dobro, ker sami to čutimo, da denarja premalo v obtoku. Kako ga torej dobiti in spraviti med ljudi? V tem oziru nam nihče ne prijetelj iz kmetijskih vrst (to-le iskati denarja tam, kjer ga ni in hrumeti na tistimi reveži, ki stiskajo par kovačev doma, katere bodo porabili že jutri, za kar bi se najrajše postavilo pred sodišče. Prime naj tiste, ki so nesli zaklade v Švico, Pariz, London ali v Holandijo in to še po večini iz narobe pridobljen denar. Zakaj se pri teh ne uporabi zakon, ki določa, da morajo oni, ki imajo des

v inozemstvu, spraviti istega ob gotovem roku nazaj, posebno še, če so znana njih imena. Naš denar nazaj! Kadar se bo to storilo, se bo tudi precej poznalo pri gospodarstvu in pri zaupanju.

d Solako avtonomije dobe v Jugoslaviji banatski Romuni.

d Kuluk. Občine, ki ne razpolagajo z rednimi denarnimi sredstvi za gradbo in vzdrževanje občinskih cest v smislu § 37. zakona o državnih cestah, naj sestavijo, odnosno dopolnijo sezname zavezancev za odslužitev ljudskega dela in sezname za odkup te obveznosti samo glede občinskih cest, in sicer v dvojnem izvodu. Sezname morajo biti sestavljeni in razlašeni najkasneje do 15. februarja t. l. Po preteku razglasitvenega in pritožnega roka predložijo občine sezname z event. pritožbami pritožnemu oblastu v odobritev, t. j. v selskih občinah okrajnemu načelstvu (izpostavi) in v mestnih z mestnim načelstvom banski upravi.

d Trgovina s pijavkami je zelo razvita v Vinkovcih in Vel. Bečkerek. Kmetje jih love na ta način, da stopajo bosi v močvirje, naraslo s vsesajo na noge pijavke. Lani so plačevali kilogram pijavk (200 do 300 pijavk) po 16 Din, letos pa jim je cena poskočila na 200 Din. Pijavke večinoma izvažajo v Francijo in Anglijo, in sicer žive v vrečah po 2 do 3 kg. Iz Slovenije pijavk ne izvažamo.

d Zaplenjen je bil »Katoliški list« št. 1 od 3. januarja 1933. »Katoliški list« je uradno glasila zahtevke nadškofije.

Nesreče

d Nesreča ne miruje. V Medvodah je padla peči 5 letna kajzarjeva hčerka Marija Dobnikar in si zlomila nogo. — Kamen je zmečkal nogo 31 letnemu delavcu Alojziju Urbančiču v Ljubljani. — V domači veži je padel in si zlomil nogo 73 letni užitar Jože Debevec v Venci.

Novi grobovi

V Ljubljani je umrl sin trgovca g. Ludovik Gerkman. — V Vrbju pri Zalcu je umrla ga. Terezija Nidorfer. — Pri Sv. Trojici na Perstu je odšel v večnost dolgoletni cerkovnik Jernej Hrepevnik. — V Ljubljani je ugrabila mrt g. Josipino Bremsak. — V Zgornji Siški pri Ljubljani je zapel mrtvaški zvon g. Jelena Gausch roj. Reibl. — Na Glinah pri Ljubljani je zatisnila na veke oči ga. Franciška Pekiaj. — V Praprotnu pri Semiču je odšla h Gospodu po plačilo g. Katarina Klemenčič, mati g. s. Alfonza. — V Metliki so pokopali tamošnjega poljskega upravitelja g. Leopolda Morelo. — V Ljubljani so položili na mrtvaški oder 15 letnega gimnazistko gđc. Vlado Resnik. — V Šmarju je odšla po večno plačilo 29 letna mladenka g. Terezija Jerman. — Pri Sv. Marjeti pri Moskanjcih je zaspal v Gospodu upokojeni poštni revident g. Ivan Mikl. — V Ljubljani je poklical Gospod s sveta soprogo poštnega nadradnika g. Marijo Puc. — Pri Sv. Križu pri Ljutomeru je izdihnil 80 letni Franc Štiller. — Pri Sv. Ožbaltu ob Dravi se je preletel v nebeško domovino tamkašnji župnik Blaž Brdnik. — V Dolenjem Logatcu je umrla ga. Lucija Plečnik roj. Urban. — V Surovi dolu pri Lučinah nad Škofjo Loko je umrla v srečnejši večnosti vdova Marija Sedej, mati misijonarja g. Franceta Sedeja v Severni Ameriki in sestra g. Franceta Rajčevića, benediktina v Vogljah pri Kranju. — V Ljubljani

PO NAPORIH

hitra pomoč

Takojšnje gretje, pomirjujoče učinkovanje SLOAN-OVEGA LINIMENTA Vam da naglo zločinost in pomoč. Prodira v kožo brez vžiranja. — Učinkuje naravnost na vzrok bolezni, na razburjenje živce in ranjena mesta. Naglo pomirja bolečine.

Rabite SLOAN-OVO mast proti revmatizmu, bolečinam v križu, išiasu, bolečinam v hrbtu, distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam boleznim v mišicah.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odpravi bolečine

*Odobreno od Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja
Serifitsko odobreno z rešenjem S. br. 4487 od 15. marca 1928 *

so položili v grob soprogo delovodje go. Marijo Polak roj. Čeh. Naj v miru počivajo!

d † Peter Rozman, tovarniški mojster v pokoju, je dne 16. jan. umrl na Josenicah. Bil je eden onih mož, ki so pred de-ellelji orali ledino kršč-socijalnemu pokretu med jeseniškimi delavstvom. Vzor-možu ohranimo časten spomin! Preostali naši iskreno sožalje.

d V Zdenski vasi pri Dobrepoljah je umrl Franc Trpin po štiriletnem trpljenju. Bil je vzoren katoličan in velik prijatelj dobrega tiska. N. v m. p.!

Razno

d Dva prosvetno-gospodarska tečaja Katoliškega prosvetnega društva v Celju. Odbor Kat. prosv. društva v Celju priredi za svoje člane in članice dva prosvetno-gospodarska tečaja. Na te tečaje so vabljeni vsi člani in članice iz Celja in okolice. Prvi tečaj se bo vršil dne 22. t. m. v nedeljo, in sicer za fante. Na tem tečaju bodo predavali: g. Zor Vinko o prosvetnem delu, g. Mihelčič Alojzij o zavarovanju in g. Levstik Miloš o sadjarstvu. Tečaj se bo vršil v Domu v Samostanski ulici, in sicer bo začetek po osmi sv. maši. Popoldne bo istotani prost razgovor o prosvetnem delu. Drugi tečaj se bo vršil za žene in dekleta v nedeljo dne 29. t. m. tudi v Domu.

d Denar. Svoječasno je bila najdena večja vsota denarja v Novem mesu. Oglašeno je že bilo v cerkvi in »Slovenec«. Dosedaj se ni lastnika. — Podružnica »Slovenec« v Novem mestu.

d Slab duh v ustih je zelo neprijeten. Z lahkoto ga odstranite, ako redno uporabljate odlično melirno zobno pasto Chlorodont. Poskus Vas bo prepričal. Tuba 8 Din.

Janez in France se pogovarjata

Janez: No, Bog daj, France! Ali si tudi ti doma?

France: Kam pa naj grem, saj vidiš, kako sneži.

Janez: Hvala Bogu zanj! V gozd bo treba popoldne, kjer imam napravljenih nekaj klafter drv. Kak dinarček bi rad zaslužil. Slabo je dandanes z našo kmetjsko rečjo. Se za kol kmalu ne bo več.

France: Zalibog, da je res tako. Ampak Janez, ali bi ne bilo sveta konec, če bi vedno samo sonce sijalo in bi dež in tudi nevihta nikdar ne osvežila narave. Zato korajžjo, bo že bolje. Morda še prej, kakor si misliš.

Janez: Kaj pa piše »Domoljub«? Saj si ga že dobil.

France: Dobil, dobil. Kaj pa ti? Ali ga nimaš več?

Janez: Ob novem letu sem ga odpovedal. Ne znamem več naročnine.

France: Janez, meni se zdi, da nisi prav naredil. Toliko novic, toliko lepših gospodarskih in drugih člankov v korist kmetijskega stanu in pa še 1000 Din zavarovalnine za slučaj požara. In vse to za borih 38 Din letno. Saj je sam papir, ki se vedno pri hiši potrebuje, toliko vreden.

Mica (Janezova žena, ki je poslušala pri vratih, pride v sobo): Prav imaš France. Res je težko na svetu, pa ne samo nam. Zakaj pa naši verski nasprotniki ne odpovedo svojega časopisa, če prav tudi marsikateremu izmed njih rožice ne cveto.

Janez: Vse'lepo. Ampak denar, denar!

France: Je vse zastoj in ne ponuga noben izgovor. Za »Domoljuba« mora biti denar. Saj je vedno kaj pri hiši, kar se lahko proda. Skoraj bi trdil, da najdeš tistih 38 Din take rekoč v smeteh okrog bajte in kozolcev, če le hočeš.

Mica: Tako je! Jajčka imamo in kokoši imamo in še druge prideleke nam je Bog dal. Bomo že kako utrpeli tiste dinarčke.

Janez: Ampak sitna pa si, sitna!

France: Boga zabavaj, Janez, da imaš tako fest soprogo. Zena, ki ji je »Domoljub«, naš katoliški list tako pri sreji, je zlata vredna. Če nasprotniki živčujejo za slabe časopise, pa mi katoličani ne bomo nekaj utrpeli za svoje dobre katoliške liste. Se na smrtno uro se boš kesal, če »Domoljuba« opustiš.

Janez: Če je tako, pa naj bo.

Mica: Pa kar precej obuj škornje in obleci kožuh, pa kakor nisi denar na pošto, da ne bo prepozno!

France: To je prava beseda! Naj bi čuli vsaj ob 12 uri vsi katoliški Slovenci, vsi naši možje: V vse katoliške hiše, v vse katoliške družine katoliški časopis in sicer samo in edino katoliški časopis!

k Ivan Šušelj: Zivali v slov. pregovorih in rekah. — Novo mesto 1932. Cena 5 Din. — »V pregovorih leži zaklad modrosti preprostega človeka, stoji zapisano v začetku te knjižice. Mi že ne znamo več ceniti vrednosti pregovorov, ker smo jih že precej pozabili. Skrbimo, da se ne bodo popolnoma izgubili in da zopet pridejo nekoliko med naše ljudstvo! Ta dva namena ima Šušljeva zbirka. — Mnogo veselega, pa tudi mnogo modrega in resnega je v teh živalskih pregovorih. Zato te zbirka toplo priporočamo knjižnicam in posameznikom. Sezimo po njej in se učimo pristne narodne modrosti iz nje. Dajmo jo v roke naši mladini, da pride tovrstne narodno blago zopet med naše slovensko ljudstvo. — Naročite jo pri pisatelju ali pa pri naših knjigarnah!

Očala, ki dajo slepcu vid... Teleskopična očala, ki jih je newyorški zdravnik dr. William Feinbloom po sedemletnih preizkusih izumil, vrnejo celo slepcem z dvoodstotno vidno možnostjo delni vid. Dvoodstotna vidnost velja pri okulistih za popolno slepoto.

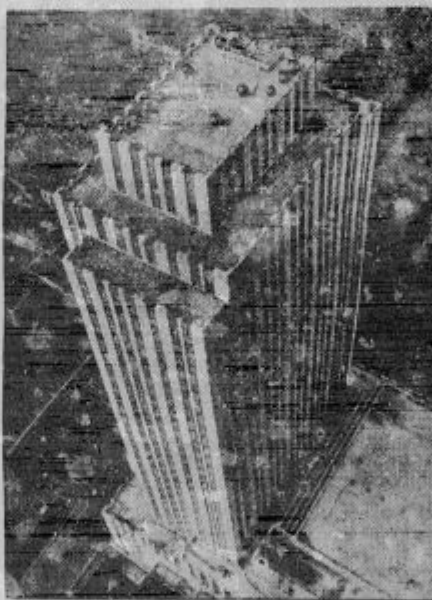
Prvi manevri v novi uniformi. Po uvedbi nove uniforme v angleški armadi je vežbal 2. polk prve vojske v Aldershotu. Slika nam kaže, kako slajno odgovarja siva uniforma sivni naravi.

Trdnjava zletela v zrak. Finsko glavno mesto Helsingfors je pred nekaj dnevi doživelo veliko katastrofo na trdnjanskem otoku Mac Elliottu. Ponož je nenadno nastal požar, ki je uničil sedem vojašnic in mnogo ostalih zgradb. Tudi municijsko skladišče je zletelo v zrak. Otok je zdaj ena sama razvalina. Slika: Trdnjava na otoku Mac Elliottu, ki so jo zgradili Rusi. Leta 1918 so jo boljševiki precej opustošili, vendar so jo Fini polagoma popravili. Zdaj pa je slo vse v zrak.

Novi nemiri v Španiji. Od odkritja zadnjih prevratnih načrtov vre v Španiji zmerom močnejše. V Barceloni je prišlo do krvavih pouličnih bojov, kjer so igrale bombe in ročne granate posebno močno ulogo. Podobni nemiri so se pojavili v Madridu in ostalih mestih. — Slika: Mlade komuniste gonijo v madridske zapore.

Pogled na Rockefellerjev Radio-City v New Yorku.

Sveta vrata v Kimu. Kakor znano, se ob vsakem svetem letu (letošnje se začne z velikonočnim dnevom) z veliko ceremonijo odpirajo sveta vrata Petrove cerkve. Papež se je odločil, da bo letošnje nam storil kljub velikim naporom, ki so s tem obredom zvezani.

Retilej posadke »Atlantique«. Kapitan Fick, vodja ladje »Ruhr«, je, kakor znano, rešil 86 moških s frakcoskega gorečega »Atlantique«.

PO DOMOVINI

Novice

(Boh. Bistrica)

Huda kriza tudi pri nas tedaj bolj gospodari. Revščina in brezposelnost si kar podajata roki. V občini imamo brezposelnih revežev, ki nimajo ne dela ne jela, okoli 200. Da vsaj malo pomagamo vlasti revnejšim družinam z več otroki, smo začeli organizirati pomoč. Hvala Bogu, posrečilo se nam je! Ustanovili smo pripravljajni odbor Vincencijeve konference z zdravnikom g. dr. Petričem na čelu. V nedeljo 22. jan. po dopoldanski službi božji bomo imeli že ustanovni občni zbor. Odboru želimo čim več uspeha, na usmiljena srca pa se obračamo a prošnjo, da ga pri njegovem težkem delu kar moč izdatno podpirajo. — 70-letnico smrti našega velikega slovenskega škofa Slomška, smo tudi pri nas lepo proslavili. Na novega leta dan, smo priredili v našem domu slavnostno akademijo, pri kateri je nastopilo naše društvo z bogatimi pevskimi eporedom in s kratko spevoigro »Sree in denare«. Prav tako so naši mali nastopili s par deklamacijami in zapeli v čast velikemu mladinojubi tudi nekaj otroških pesmic. Gg. župnik in Janko pa sta v lepih izbranih besedah proslavljala Slomškove zasluge, na verskem pa tudi na prosvetnem in narodnem polju.

Razno.

(Begunje pri Lescah)

Faro je zapustil župnik, pred. gosp. Mihael Zevnik in stopil radi trajne bolehnosti v začnani pokoj. Preko 18 let je bival v župniji, spčetka kot kaplan, pozneje kot župnik ter si nabral trajnih zaslug za župnijo, tako na cerkvenem področju, kakor tudi na prosvetnem polju s tem, da je zgradil z velikimi osebnimi in gmojnimi žrtvami »Kat. prosv. društvo« pripravno dvorano s potrebnimi stranskimi prostori. Ponižnega, poštenega, dobrototnega in postrežljivega dušnega pastirja bodo ohranili župljani v hvaležnem spominu in mu žele prav iz srca, da bi se okrepil v Kranju, kjer se je začel naseliti, razrahljano zdravje in se veselil še dolgega življenja. Župnijo upravlja domači kaplan, g. Fr. Gornik. — Begunji radi keglijajo. Dosedaj sta bili na rapolago keglijavcem dve keglijši. Za zimo pa je zgradil pod-

jetni gospodar restavracije »Turiste« še tretje, ki ima pred prvima dvema to prednost, da je pozimi tudi kurjeno. Kegljavec, ki bo izgubil igro sedaj v mrzli letni dobi, bo trikrat grel: od telovadbe pri igri, od nevarne zavesti, da je ob denar in pa od zakurjene peči. Še to naj dostavimo, da leži sedaj pokopališče ravno sredi dveh keglijšč, kjer časih lete krogje kakor za slavo in s takim ropotom, da se je bati, da se bodo zbudili mrtveci v grobeh še pred sonnim dnem. — Več snega si žele ljudje. Gospodari, da spravijo a planin les, osobito drva in živalsko krmo, delavci, da kaj zaslužijo.

Smrtna kosa

(Sv. Andrej nad Škofjo Loko)

Umrila je zglebna krščanska mati Terezija Rupar (po domače Sinkova mati). Vzgojila je 4 sinove in 2 hčere. Eden sinov je bil pred tremi leti zavrtno unarjen, kar je mater hudo potrla. Vkljub vsem težavam je vztrajala v dobrem. Bila je 25 let naročnica »Domoljuba« in članica Družbe sv. Mohorja. Bila je velika dobrotnica cerkve in revežev. Naj ji bo Bog obilen plačnik! Ostalim pa naše iskreno sožalje!

Smrtna nesreča na lovu

(Davča)

V našem planinskem zatíjuj se v ponedeljek, 9. t. m. okrog 9 dopoldne pripetila nesreča, ki je vznemirila vse širno Davčo od Blegaša do Porezna, zlasti pa razburila lovce, ki nekaj iz navade, še več pa radi stiske strastno zasledujejo divjačino tudi tedaj, ko ji lovski zakon štiti bedno življenje. Omenjenega dne je neki Zalar, z nabito puško prežal na divjad. Kar začuje v bližnjem, kakih 50 korakov oddaljenem gozdu neko prasketanje. Misleč, da je srna, pomeri, sproži in — zadene. Ob obupnem klicu izza grma se je Z. tako prestrašil, da je padel vznak, a se je takoj ovestil in šel pogledat. Pa groza: pred njim se je v strašnih mukah zvijal 31-letni Peter Zlatoper, krvaveč iz štirih smrtonosnih ran na vratu in na prsih. — »Zalar, ustreliš si me! Hitro pojdi po gospodare je klical ranjenec, ki mu je bila smrt že preblizu, vsaka pomoč pa preveč oddaljena. Čez par ur je izdihnil. Naslednji dan so ga pokopali v Davči,

Za nego las samo specialna sredstva!

Svoje žive in nežne lase mučite, če uporabljate v njihovo nego čistilna sredstva, ki so namenjena mrtvim lasem. Pri takem čiščenju manjka kosmetični dodatki, ki pospešujejo tvorbo las in zanjamočijo lasem lepoto, predvsem pa zdravje. Samo na kakih eksperimentov, ker je vašega najlepšega okrasa vaših las, za to preveč škoda! Lepe in zdrave lase vam zanjamočijo redna nega s »Črno glavo« in s »Haarglanz Shampomom«, ki ohrani vaše lase zdrave in odporne ter jim da tudi prekrasen sijaj. »Črna glava« s stalno prilogo sredstva »Haarglanz« je specialno sredstvo za nego las na podlagi tridesetletnih izkušenj.

kjer že počivata dva slična: neki tihotapec, ki ga je pogodila vojna straža, pa neki srbski finančar, ki si je sam upihnil luč življenja. Rajni Peter je bil splošno priljubljen in tako varten, da si je lani zgradil novo, lično hišico, kjer je zapustil ženo brez otrok. Zalarja pa, ki se je sam javil orožnikom, tare skrb, kaj bo z ženo in s štirimi otročki zlasti še, kaj bo z njim samim.

Razno

(Blagovica)

Naše prosv. društvo je na praznik svetih Treh kraljev priredilo lepo in poučno igro: »Za srečo v nesrečo«. Udeležba je bila poveljna. Tudi igralci so svoje naloge prav dobro rešili. Sedaj se pripravljajo zopet na drugo igro, ki bo menda zelo zanimiva; z njo nam mislijo razveseliti za predpust. — Po novem letu je smrt pobrala že dva moža iz naše tate: Struklja Janeza, zidarja iz Zg. Lok in Karnarja Janeza, mlinarja iz Jelš. Dolgo sta bolehala in trpela hude bolečine. Oba sta bila lepo pripravljena na smrt in zato upamo, da sta že prišla plačilo pri Bogu. — Naročniki »Domoljuba« se pridno priključajo. Vsi, ki se še niste zglasili, storite to kmalu. Saj je »Domoljub« eden najboljših katoliških tednikov in kmetov zvesti tovariš. Tudi »Bogoljub« toplo priporočamo. Če ga kdo ne more sam naročiti, naj si ga pri svojih sosedih izposodi. Kakor je potrebna vsakdanja hrana za telo, tako je potrebno dobro čtivo za dušo. Vsak se po obnašanju in življenju pozna, kakšen časopis ima v svoji hiši.

RAZNO

Najstarejši tiskarski kamen. V Londonu so te dni prodali na dražbi kamen, ki je nedvomno eden izmed prvih tiskarskih kamnov. Tehta več ko 300 kg in ima na eni strani izklesano kitajsko besedilo. Kamen izhaja iz 4. stoletja pred našim letjem. Poleg besedila so izklesane tudi slike bogov. Kamen vzbuja nenavadno zanimanje staroslovcev in kulturnih zgodovinarjev.

Brez ptice bi bilo življenje nemogoče. Sedem let brez ptice bi zadovoljstvo za uničenje človeškega rodu, je izračunala neka naravoslovka. — To se zdi neverjetno, a razlaga je zelo preprosta. Žuželke spadajo med najhujše sovražnike človeškega rodu, ne živijo od rastlinskih in živalskih snovi in se razmnožijo množično. Iz ene samega para koloradkega hrošča se na pr. v roku enega samega poletja izleže 60 milijonov pčencev. Edina učinkovita obramba proti temu neslišnemu razmnoževanju pa so ptice. Če bi ne bilo ptice, bi žuželke maza pokončale vse žito, vsa krompir in vse kul-

† Jerneja Andrejke Mladostni spomini

V zrak je treba metati tako dolgo, da pokažejo vsi krajecarji ali gumbi pravo stran. Pri tem tresljanju je treba tudi določiti, ali naj zadnji pobira, to se pravi, da zadnji ne trese, ampak da pobere in dene v žep, kar je drugim ostalo. Pri krajecarjih je bila prava stran oreč, pri gumbih pa se prava stran itak dobro loči od neprave.

»Cvenkanje« se igra samo med dvema igralcema. Prvi položi na konec kazalca krajecar ali gumb, drugi igralec ga zbije z enako vrednim krajecarjem ali gumbom na tla; oba ležita na tleh. Pred igro je treba določiti: čigave so plati, čigav je križ. Plati so, če oba krajecarja ali oba gumba kažeta enako stran — križ pa so neenake strani, postavim, eden kaže orla, drugi cifro.

Tako smo »bližili« in »cvenkali« tudi dne 6. maja 1861 leta pred mežnarijo na Rovih, ko je stopal župnik Hudovernik Friderik v plašč zavrt po maši počasi proti nam. Ko smo ga zagledali, smo se hitro razkropili, kakor piščeta pred skobcem, a bilo je prepozno! Opazil nas je, da smo igrali »bližanje« ter se razhudil: »Ste pa že spet igrali, namesto da bi bili šli v cerkev moliti!« Vedel je, da igramo za gumba, zato je zahteval najprej od mene: »Gumbe sem!« — »Jih nimam!« se mu glasno odrežem. Ločiti se od gumbov, ki sem si jih s tolikim trudom prigrabil, mi je bilo težko. Trda mi je predla in z vso močjo sem držal roko za žep, da mi nihče ne seže vanj, a župnik je bil še močnejši, odmaknil mi je roko, mi segel v žep ter privlekel iz njega polno perišče gumbov. »Lažnivec!« mi je zabrusil v obraz ter me takoj nato drugič bimal.

S tem se je bil po moji tedanji pameti tudi on hudo pregrešil, ker je posegel v škofove pravice. Izprazniti sem moral vse žepce, v katerih sem imel kopico lepih gumbov. Župnik jih je zavil v papir ter jih nesel domov v župnišče. Pomnilni moram še, da sem ravno jaz znal najbolje bližati in cvenkati izmed nas vseh, obral sem vse fante in bil vzrok, da so rosili hlače na cvekih namesto na gumbih.

Župnik je tisti dan kmalu pozajtrkoval ter prišel v mežnarijo točno ob 8. uri precej nataknen. Strašno je grmelo čez fucanje in cvenkarje; slednjič pa je še prišel, da bo čez 8 dni končal pouk in izpraševanje. Kdor ne bo kos zahtevam, ne bo šel k prvemu sv. obhajilu. Jaz sem bil takrat v 11. letu, brat Pavle, Pirčev France, Čehtanov Janez in Pirčev Jaka so bili starejši. Pridiga, ki nam jo je napravil župnik, je vobče vendarle zalegla. Po potu in pred mežnarijo nismo več fucali in cvenkali; zlasti oni, ki so vzeli župnikov opomin za res, so se začeli pridno učiti in na izkušnjo resno pripravljati. Pomagal je drug drugemu. Težave so nam napravljale le tri božje čednosti: vera, upanje in ljubezen. Te pa je znal štirinajstletni Pirčev Jaka najbolje na pamet. Molil nam jih je naprej. Jaz, ki sem vzel župnikovo pretnjo za resno, sem se naučil vero od doma pa do Bidrovega znamenja, upanje do Prenkove ceglarnice in ljubezen do mežnarije.

Pirčev Jaka je te čednosti nepretrgoma molil, eno končal, drugo začel; zmolil jih je gotovo desetkrat zaporedoma. Kdor je resno mislil, se jih je lahko zapomnil, le moj brat Pavle in Čehtanov Janez, ki sta mislila, da ju župnik samo straši, jih nista znala in sta morala letati še eno leto k izpraševanju; drugi pa smo se dobro odrezali in bili pripuščeni k prvemu sv. obhajilu, ki se je po opravljeni spovedi, pri kateri se je temeljito obravnavalo tudi fucanje in cvenkanje, obhajalo zelo slovesno.

Voda (Mavčiče)

Na novega leta dan je prosv. društvo v Mavčičah uprizorilo igrano Vodo. Igrali so jo res tako lepo, da moramo javno pohvaliti te naše gorenske tane in dekleta, predvsem neutrudljivega režiserja g. Vladota, ki je tudi odličen igralec. Pred predstavo so si igralci ogledali Vodo tudi v ljubljanski drami, kar pa ni bilo — potrebno. Pevski in tamburaški zbor je pokazal, da imajo v Mavčičah idealnega pa tudi zmoglega organizista. — Čuli smo, da sedaj pripravljajo Skopana.

Ljudsko gibanje. (Mošnje.)

Krstov je bilo lani pri nas 25 in v Ljubljani 5. Porok na Brezjah 189, v Mošnjah 3 in v Ljubljani 3. Pokopov v Mošnjah 9 in na Brezjah 8. Prebivalcev ima fara 1150.

Slehernik (Sostro)

Tukajšnja »Prosveta« je uprizorila na Stefanovo, v nabite polni dvorani predstavo Slehernik, ki bo ostala gotovo vsem dolgo v spominu. Sprva smo se bali, da naši igralci, ki so vsi iz knuškega in delavskega stanu, ne bodo kos težki nalogi. Bili pa smo prijeto presenečeni, ko smo videli, kako dovršeno so igrali. Zato gre predvsem priznanje neumornemu režiserju in duši »Prosvete«, g. kaplana Erčena. V isti meri gre priznanje tudi našim vrlim gasilcem. Le nekaj bi želeli: predstave naj se prične pravčasno. Nepriljetno je, ako mora cela dvorana čakati na par zamudnikov. Če se bodo predstave točno pričenjale, bo tudi občinstvo bolj točno prihajalo.

Gasilno društvo (Velika Kostivnica)

Gasilno društvo se je v minulim letu razvijalo dobro, zlasti na polju izobrazbe. V prosvetnem gasilnem domu je bil narejen oden. Začelo se je igrati. Bilo je vsega skupaj 6 igralnih nastopov. Dvakrat je društvo s svojimi igralci nastopilo v Smartnem v domu. V božičnih praznikih so igrali »Prisego o polnoči«. Bila je toliko udeležba, da je zmanjkalo prostora. Gotovo ni nihče pričakoval, da bo društvo v prvem letu tolikrat

Po tej slovesnosti pa se je pričela takoj pokora. Pod vodstvom pobožne Osolinove Cile smo molili križev pot, hodili od postaje do postave, zmolili vse tri rožne vence in nešteto drugih molitvic v zahvalo, da nam je dobri Bog grehe odpustil in nas zopet sprejel za svoje vredne otroke. Na vsak gumb, s katerim smo pri bližanju in evenkanju grešili, je prišel gotovo en očenaš in ena Čišćenamarija; toliko molitve smo na dan prvega svetega obhajila storili v cerkvi sv. Katarine! Po 11. uri nas je župnik Friderik peljal iz cerkve, ponižano in spokornje mimo kraja fucanja in evenkanja v župnišče, kjer nam je razdelil pisane spomine na prvo sveto obhajilo, meni pa je vrh tega vrnil moje z veliko spretnostjo prifucane in privenkane gumbke, ki so me po odpuščenih grehih zelo razveselili, svedra skupno s spominom na prvo sv. obhajilo, ki ga še danes branim kakor svetilnišče spominov na one blažene čase, ko mladost živi kar tjavendan brez skrbi in v otroški zadovoljnosti.

»Spominja me čarobnih let,
ko bil je, v cvetju ves moj svet.
Enako vrtu v maji,
ko živel sem ko v raji.«

Vstop v ljudsko šolo v St. Vidu.

Ker sem se vse za sv. birno potrebne verske resnice tako hitro naučil, je mati sklepala, da imam dobro glavo in sklenila, da moram iti v šolo, da postanem »gospode«; zato me je zapisala devet let starega jeseni leta 1859 v šentvidsko šolo. Bival pa je v tistem času v St. Vidu beneficijat Leben, majhen človek šibke postave, slabega zdravlja, pa trde besede. Med počitnicami je poklical v šolo one prvoletnike, ki še niso znali brati. Ob stenah so visele papirnate tablice s črkami. Mož je vzel palico v roke, kazal z njo na črke in izpraseval. — »No, črke

nastopilo. Vidi se, da imajo šlani do igranja veliko veselje in da so v ta namen zelo postrvovalni, saj vse delo na odru, režijo, smikanje itd. z lastnimi močmi izvršujejo. Za predpust pripravljajo zopet novo igrano.

Janex Sušnik. (Breznica nad Škofjo Loko.)

Naša domovina ima jubilate in junake, ki jih postavlja drugi za zgled. V naši skromni vasi imamo tudi junake, in je še prav posebno potrebno, da jih postavimo drugim za ogledalo. Eden takih je naš najstarejši fant Janex Sušnik, ki obinja letos 40 letnico rojstva. On je vnet študij katoliških besedilov, pravi borec za pravice svojega naroda. Je zelo vnet božjepolnik. Pred nedavnim časom sva govorila in mi je pravil, da je bil že na 84 božjih potih. Bil je na Trsatu, na Planinski in Limbarski gori, pri sv. Hemi, na daljnih Sv. Višarjah itd. Mnogo se zamuja za zvonove in je tudi po vojni času mnogo daroval zanje. Od lasnih ušes si prilaga kosček kruha, da daruje v dobrotelne namene. Bog nam dal še takih fantov! Janex naj nam bo zgled za pravo versko življenje, ni pa zlasti jubilarita še mnogo zdravih in srečnih let.

Razno.

(Devec Marija v Po'ju.)

Davčen, novinar in nizejljiva otroška bolezen, se je začel širiti v ljubljanski školi. Menda gospodinj v dobrotinski občini najhude. Tam je bilo obvezno cepljenje pred 14 dnevi. Ukinjen je tudi šolski peok. Od tam se je prikradla k nam in imamo že več slučajev te bolezni. Dec 18. in 20. januarja je v naši občini cepljenje otrok. — Za pivonico je umrl upokojevec vevške parirnice F. Pintar iz Vevč, 15 let je bil ruder v nemških in francoskih rudokopih, po vojni pa se je naselil pri nas in delal do leta 1922 v papirnici, ko mu mu 60 letnemu izrpanemu nekdanji 200 Din mesečne

pokojsnine, s katero se je bomo preživljal. Bil je miren krščanski mož. Lahka mu zemlja! — Božično igrano »Trije kralji«, ki so jo naši fantje iz Marijine kongregacije dvakrat uprizorili pri polni dvorani, je naš vse lepo in za obe strani zadovoljivo izpadla. Občinstvo ni štedilo z odobravanjem. Videl smo, da imajo naši mladi študentje tudi izrazit igralski talent. Režijo je vodil g. kaplan. Oglede igralci in želi se in še takih rešitv duhovnih iger. — Vkljub težkim časom bomo z našim besednim ostali na dosegljivi višini v letošnjem letu, pri nekaterih listih smo še napredovali.

Razno.

(Kopanj in R. čna.)

Dne 2. januarja je umrl po kratki bolezni naš najstarejši brat Peter Polokar, stari Lovrčev iz Male Ručne v 92. letu starosti. Bil je krščanski mož poštenjak stare korenine. — V nedeljo dne 22. t. m. po nauku bo uprizorilo naše prosvetno društvo pretresljivo igrano iz svetovne vojne »Sil mondski župani«. Dejanje se godi leta 1914 v Belgiji, ki jo je bila zasedla nemška armada ob prihodu v Francijo. Pridite pogledat! Ne bo vam žal! — Na vsažanje vprašanje zadnjega časa je pri nas, kakor marsikje drugod, nova razdelitev občin. Po splošnem mnenju občanov bi bila v vsakem ozirju za naš najboljša rešitev ta, da se združijo občine Rata, Zaina, Luče in Spodnja Slivnica v eno občino.

Slova

(Hitanje pri Žužemberku)

Veseli lepih božičnih praznikov nam je kaniha grenka kaplja: slovo našega priljubljenega župnika g. Antona Porente, ki se je po 17-letnem službovanju poslovil od nas in odšel na novo službeno mesto na Vavč pri Litiji. Vsem je hudo v dobrim gospodom. Dobra sra in dobri roki. Bil. Vsa prenovljena župna cerkev bo še znatno pričala o delu in žrtvah g. župnika. Tudi sicer g. župnik zapusti vse polno sledov svojega dela. Vsi župljani se g. župniku tem potom prav iskreno zahvalujemo za vse in želimo, da bi tudi na svem službenem mestu spremljal njegovo božji blagoslov, tako da bi bilo Bogu v čast in ljudem v korist. — 4. januarja pa smo že sprejeli novega župnega upravitelja g. Franceta Kokar, ki je prišel k nam iz Dobruče. Božja pomoč, ga spremlja pri njegovem težkem delu, da bo kar bo vrnil Bogu v čast in faranom v korist.

poznate, je rekel. »Kdor pa črke pozna, mora znati tudi brati.« Posadil nas je na klopi, dal vsakemu knjigo sv. raja v roke in branje se je pričelo, šiba pa je švigala vedno nad glavami. Vsak se je tresel in pazil, da je pravilno izgovarjal in bral na moč hitro in gladko. Kdor je bral slabo in napačno, se je takoj in občutno seznanil z beneficijatovo palico. Opravičevanja radi izostajanja naš učitelj, odnoso mučitelj ni poznal. Kdor je izostal od pouka, tega je zaprl v kurjo kamro, ki jo je imel v župnišču pod stopnicami.

Ta pretrana strogost je posala zame, ki so me zmerom doma potrebovali, usodepolna. Izostal sem radi domačih opravkov. Ko sem potem zopet prišel v šolo, je bila sodba že izrečena. Najprvo na vsako roko dve hudi s pušpanovo šibo, po uku pa v kurjaki! Povesti o sv. raji sem bral ob takih okoliščinah precej raztresen; vedno sem mislil le na to, kako bi se zmuznil in izognil kurjaku. Ko smo po uku molili, sem srepo gledal le na kljuko pri izhodnih vratih. Ni bilo še molitve konec, ko sem bil z besedami: »V kurjo kamro pa že ne! — zunaj. Beneficijat opusti molitev in zakriči: »Vlopite ga, v kurjo kamro ž njim!« Dva fanta, ata sicer zlečela za menoj, a imela sta prekratke noge, in me nista vlovila. Od tedaj me šentviška šola ni videla več. Res je, da smo se pri beneficijatu v enem tednu več naučili kakor pri starem učitelju Luki Kaspetru celo leto. Strogost je potrebna pri mladini, a kazen, če že mora biti, naj bo dostojna in ne žaljiva. Ko sem bil pozneje na gimnaziji v Ljubljani, sem srečal večkrat na Vodnikovem trgu beneficijatovega brata, kanonika Lebna, v visokih svetlih škornjih, in se vsakikrat živo spomnil, kako sem utekel kurji kamri v šentviškem župnišču.

Solanje na Brdu.

Ker za rovsko občino tista leta še ni bilo šolske obveznosti, se je veriga solanja za par let pretrgala; šele

turne rastline ap'ch. katerih živijo ljudje in njo živina. Sicer pa pokončujejo plice sam žuželke, temveč pobija tudi miši in podgane. gnezdu neke sove so se šli 200 mrtvih podgan nekem drugem gnezdu trupla 52 miši. Postavi požre v mesecu dni je vprečno 100 miši. Na Henci na Novi Zelandiji so pred nedavnim naravno občutili, kakšne so nisti so plice. Pobijali jih nekaj časa na tiste Kanalu potem so se povile na poljih neznane množine gosonic, ki so uničile letino. Bilo je toliko, da so morali ustavi železniški promet, so postale travnice od popolake in neuporabne. Ljudem ni preostalo drugega, nego da so naredili z Angleskega tisoče let sove vrabcev. Ti so se novi domovini kmalu množili in so pokončili gosonic. Človek skrbi, kaj samo za lastne slaneke, če skrbi za ostale pte.

Edison in večnost. Na londonski list je vprašal nedavno ugledne osebe njihovem mnenju glo večnosti. Zenjalni je našel nekaj mesecev po smrti tudi za to reši. Naplaci je: »Življenje

Delitev občin

(St. Jurij pod Kumom)

Naša občina se razteza na dve fari: St. Jurij in Dobovec, meri 46 kv. kilometrov in ima 1660 prebivalcev. Zaradi kuma pride v občino vedno veliko tujcev — turistov. Odločujoči gospodje so sklenili občino sedaj razdeliti tako, da bi prišel St. Jurij k Radečam, Dobovec pa k Trbovljam. Take delitve niti en občan ne želi. Radeče so štiri ure daleč, Trbovlje pa industrijski kraj s svojimi potrebami in težavami. Vsi želimo, da občina ostane. Če je premajhna, naj se priključi občini, ki jo senjarske fare, ki spadajo sedaj pod občini Dole in Poljsnik, kar te vsi tudi same žele. Nekaj zelo grdega pa je, ako kdo tako razburjenje in nerazpoloženje ljudstva izrablja v to, da nabira podpise za stvar, ki nima s tem vprašanjem nič opravila. Ne ribarite v kalnem! Poštenjaki se ne boje odkrite besede, pač pa se izogibljajo laži in zavajanja.

Šolski upravitelj umri
(Metlika)

V ponedeljek 9. jan. nas je presenetila novica, da je izdihnil Leopold Morela, šol. upravitelj v Metliki. Pred tednom še smo ga videli, kako je svojim teletnim korakom meril mediške ceste in trge, pa ga že ni več. Bil je mož stare učiteljske šole. Strog je bil in hud glas je imel, tako da so otroci kar zatrepetali, kadar jih je pozval v red. Bil pa je tudi pravičen. Ni videl polizanega praža in ne gosposke in kmečke obleke, temveč samo po tem je sočil, kako se je otrok učil. — Kolajni je bil Belokranjec. Po rodu sicer ne, ker je bil rojen pri Kamniku, po delu pa, ker je bil 23 let učitelj Belokranjec. Bog naj bo plačnik njegovemu detu in naj blagoslovlja seme, ki ga sejal v koristno rast.

Roparski umor. — Vreme.
(Metlika)

Na samotnih stozah od Grabrova do Malega ječu so našli 11. jan. umorjenega Sloveka, ki je bil najbrže žrtev roparskega napada. Umorjeni se vračal v Žumberk iz sejma, ki je v bil v Metliki 10. jan. — Zima brez snega! Kakšna zima je? Le pota nam tako grdo kaže, da ni za nikogar. Ne vozne sanke, ne konj, ne kolo — samo stro kovan čevlji in kovana palica — še velja,

še hočeš priti naprej. Avtomobil pa na miru pusti, če ne ti bo huje kot je bilo meni z vozom, ki se mi je na sredi ceste kar naenkrat okronil, tako da je konja kar nazaj obrnilo, da ni siromak vedel ali naj gre sprednjaka ali ritensko. Upamo, da tako ne bo dolgo, ker sicer se bomo morali v hitro zapreti. — (Op. ur. Glej, da se zdaj ne bož pritoževal zaradi snega!)

Prosveta.

(Tomšelj pod krimom.)

Da ne boste mislili, da letos spimo, ko se v »Domoljubu« bolj malo oglašamo! Prav pridno delamo, zlasti okrog Božiča je bilo veliko življenja v našem društvu. Za Božič smo namreč igrali igro »Čevček za petje«. Izpadla je zelo dobro in so igralci pokazali, da so na vleku, kolikor je po naših deželi mogoče doseči. Ko so se ljudje razhajali, so vsi zatrjevali, da jim ni šel niti čas, niti tistih par dinarjev, ki so jih dali za velopisno in da bodo še vselej prišli pogledat, kadar bomo kaj igrali, pa še druge bodo pripeljati s seboj, ki jih zanj ni bilo. Dvorana je bila čisto polna. Vsekarer je društvo na to prireditev lahko pomislil! Zleteli je samo, da bi društvo, ozi. igralci, le še tako napredovali in da bi jih večkrat videli na odru! — Knjižnica je odprta ob nedeljah in praznikih po naši do 11. Društvo si je letos nabavilo precejšnje število novih, lepih knjig. Knjižnica je za vse in ne samo za člane prosvetnega društva, kakor nekateri mislijo. Odklonjena je tako majhna, da ne pride v poštev. Segajte torej pridno po knjigah!

Reketarsko zborovanje
(Ribnica.)

Zborovanje reketarske zadrage Zveze lesenih domačih obrti se je letos izvršilo ob izredno veliki udeležbi članov. Načelnik je poročal o delu odbora tekom leta. Izvršilo so se razna posredovanja pri domačih oblasteh, kakor tudi potom trgovske in obrtne zbornice pri avstrijski vladi. Pojavile so se bile namreč razne težkoče glede uvozne carine v Avstrijo in Italijo. Načelniku se je posrečilo večkrat uspešno posredovati v korist članov. Ponovno je odbor nastopal za izdajo obrtnih pravic, ki jih imamo več stoletij; del odbora je bil radi tega prihodu, a tu žal brezuspešno. — Dokaz, kako se je zadruga razvila, so naročila za naše blago, ki prihajajo celo iz Ameriko, Afrike, pa tudi iz Nemčije in Švice. Nato je bila soglasno sprejeta bilanca

za leto 1932. V nadzorstvo je bil na novo izvoljen g. France Petek iz Ribnice. Pri slučajnostih se je pokazalo, kako veliko zaupanje uživa zadruga pri članih. Dana so bila razna naročila, v čem naj bi se naš položaj izboljšal, ti pa oni so pripovedovali razna izkušstva kako se izvršujejo razne odredbe in zakoni glede krošnjarija, izdajanja potnih listov in obrtnih dovolil, kako postopajo z našimi člani v Avstriji, v Italiji in doma. Zares kot družina, ki si potoži težave, ko se njeni člani snidejo! Načelniku g. Škulju se je ob krepkem ploskanju izrekla srčna zahvala za njegov trud in skrb, s katero vodi našo lepo zadrugo in se mu je iskreno iskreno zaupanje! Leto obseja se pa zopet snidezo, saj se bodo reketarji začeli kmalu razhajati v razne dežele!

Smrtna kosa.

(Savodnja pri Novi Oselici.)

Dne 8. januarja je umrla v Savodnji pri Novi Oselici Katarina Freljeh p. d. Zagorca, žena upokojenega cestarja. Bila je žena katoliškega mišljenja in življenja, članica prosvetnega društva in velika ljubiteljica petja. Zahvali rodbini naše iskreno sožalje. Ti pa, blago srce, počivaj mirno v Bogu!

Smrt vzornega meša.

(Radeče.)

Pred kratkim smo izročili materi zemlji g. Glavača Franca, hribovega posestnika in kovaškega mojstra v Radečah, starega šele 45 let. Kot hrvalid je prispel iz vojske in je od tega časa neprestano bolehal, dokler ga ni rešila smrti trpljenja. Bil je moč kremenito katoliškega prepričanja, globoko veren, iskren Slovenec in v islem duhu vzgajal svojih petero otrok, kateri sedaj z materjo žalujejo po prerano umrlem očetu; dolgo let je bil narodu našega lista. Naj mu sveti večna luč, ostalim iskreno sožalje!

Listnina uredništvo:

Leše. Deloma prepovedano, deloma tožljivo!

Zdravnik: »Ali ste popili deset lončkov vode na dan, kot sem vam naročil?« — Bolnik: »Sem. Štiri lončke vode in šest lončkov kave.« — Zdravnik: »Kave? Kava je vendar nekaj drugega kot pa voda.« — Bolnik: »Ne, pri nas je eno in isto.«

mrtni je misel, ki jo jako občini. Je vera, ki jo ljudem. Ta vera pa ni nikar zahteva čuvstva, srca, največ logična zahteva razuma. V naravi se nič ne izgubi, in v našem navoslovju je ohranjenost neizpodbiten dokaz, da iz nekaj nikoli ne more postati nič. Kako bi moralo biti torej s silo, ki imenujemo dušo, kaj izgube? Velik fikcijski je smrti! Smrt je izhod in vhod, konec in začetek po stari opazovalca. Vsekarer bi jaz ne bil nikoli zaležen Sloveku, ki bi mi dokazal misel na onostransko življenje kot pravo blodno. Jaz mislim, da se kaj takoga ne da nikoli dokazati.

Kje lahko tiči smrti. — Metliki trdijo za izdelanje kolonijake vode »Pana. Heimana, je umrl nečej neavardne smrti. Je limozado iz kozar. na pomočjo elamice, ki je na okužena z glivicami. Vse bolezni. Vsi posk. zdravnikov, da bi mu očili nevarno bolezen, niti zman, in tako je smrt umorila moža, ki bil po reklamah za svo. izdelke v svetu zelo in.

epilo proti nestruplje. krvi. Znani raziskov. raka, prof. Fekund z

leta 1862 me je mati zopet zapisala v šoloma Brdu. Tukaj sem se naučil brati in pisati pri učitelju Pirnatu, ki je bil velik tičljub. Za police v tičnici je potreboval, tako je dejal, nekaj palic. Naj mu jih narežem v gozdu, skoz katerega vsak dan hodim v šolo, poldrug centimeter čebelih in iz trdega lesa. Prinesel sem mu jih že drugi dan, točno po ukazu. — Ko bi jih te ne bil! Veste li, čemu je lisjak rabil te palice? Pretepaval nas je z njimi! Moji sošolci so mi to zelo zamerili, zlasti kadar jih je s temi šibami pretepaval. Češ, da sem jaz vzrok.

Ko pa je tudi mene nekoč udaril s to palico po hrbtu, me odslej ni videl več v njegovi šoli. Doma sem povedal, kako grdo me je učitelj prevaril, da ga ne morem več spoštovati, zato rajši izostanem. Mati me je doma vedno zelo potrebovala, zato ni oporekala in tako sem ostal zopet več nego eno leto brez šolskega pouka.

Ko danes premišlujem te dogodke, moram priznati, da sem bil preobčutljiv in prenagel, starši pa preveč odjenljivi. Obakrat bi bili morali iti k učitelju in potrebno ukreniti, da bi se bil spravil vozilek zopet v pravi tir ter privezalo mlado drevesce zopet k močnemu kolčku. Ali še boljše: namesto v šentviško šolo naj bi me bila mati poslala naravnost v Kamnik v šolo; pridobil bi bil pet let in prav lahko bi bil postal gospod kaplan ali celo dekan, česar si je mati vedno tako srčno želela. Kar časa zamudiš, na veke ga zgubiš! Resnica te prisiljuje se je pokazala v žilostnem smislu tedaj, ko so me zoper mojo voljo iz 3. gimnazijskega razreda utaknili v vojaško sukno. Ko bi tedaj imel že smaturoc, bi si bil lahko sam volil svoj stan.

Privatna šola na Rovih.

Leta 1863 se je odprla privatna šola v gostilni pri Pirnu na Rovih, na mostovžu v prvem nadstropju. V to šolo je hodil poučevati šestero učencev cerkovnik Jernej

Ingljič iz Volčjega potoka. Pohajali so to šolo: 1. Metka Vaupotič, bčerkica tedanjega gostilničarja pri »Pircu« Jakoba Vaupotiča. Metka je bila jako prijazna in ljubezno dekle. Pozneje se je poročila z nekim usnjarskim trgovcem in posestnikom iz Črnega grabna in je tam v cvetu svoje mladosti umrla na porodu. 2. Janez Jerman, Svetlinovec iz Rov, ki še sedaj gospodari kot 75 letni samec na Svetlinovem gruntu. 3. Luka Gerčar (Koščakov) iz Rov, umrl kot samec leta 1924 na Studencu pri Ljubljani. 4. Anton Podbevšek (Grogovčev) iz Rov še živi kot ne-oženjen posestnik na Rovih. 5. Ljube Traven (Repov) iz Zik, oženjen posestnik, se je leta 1899 ponesrečil pri Prenkovi tabli blizu bivše Bedenove opekarne. Vozil je na občinski cesti Rova—Dolenje pesek iz Bistrskega broda ter zadremal na vozu; konji so zavozili v stran, truga se je zvrnila nanj in ga do smrti podsula. 6. Jernej Andrejka (Hudmanov iz Dolenj), pisatelj teh spominov. To je bila tedaj mlada, prvič v rovski šoli zbrana rovska inteligenca.

Učitelj Ingljič si je sicer prizadeval, da nam izbistri glave, mojemu očetu in materi je celo obljubil, da me bo zagotovo toliko izučil, da bom lahko vstopil kar v tretji razred kamniške glavne šole. Poučeval pa je žal brez vsakega načrta le slovenščino in računstvo ter prav malo v nemščini; znali smo jo samo za silo čitati. Šola se je končala konec septembra, učenci in učenka so ostali doma, samo jaz sem nadaljeval študije v Kamniku.

Vstop v e. kr. glavno šolo v Kamniku.

Dne 1. oktobra 1864 sem šel v spremstvu svojega očeta in učitelja Ingljiča v Kamnik, da tam napravim preizkušnjo. Prebil sem jo samo za drugi razred. Pater Gregor Loušin je povedal, da bi bil moral biti za tretji razred večji, trdnjeji nemškutar. V kamniški e. kr. glavni

¹ Umrl kot 81 letni starček leta 1932 na Rovih.

Radio

Program Radio Ljubljane od 19. do 26. jan. 1933
 Vank delavnica: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 13.30 Salonski kvintet — 22.00 Čas, poročila, — Četrtek, 19. jan.: Opoldne radio-kvartet — 18.30 Italijanska — 19.00 Stricnosti krvi — 19.30 Pogovor s poslušalci — 20.00 Vojaška godba — 21.00 Pevski oktet »Ljub. Zvonac« — 21.30 Vojaška godba — 22.30 Plošče. — Petek, 20. jan.: 11.15 Šolska ura — 18.30 Zgodovina slovenskih pokrajin — 19.00 Francosčina — 19.30 Zdravstveno vprašanje za družino in dom — 20.00 Glasbeno predavanje — 20.30 Komorna glasba — 21.30 Prenos iz kavarne »Zvezda« — Sobota, 21. jan. 18.30 Angleščina — 19.00 Slovenci na Madžarskem — 19.30 Iz zgodovine filozofije — 20.00 Prenos solske akademije z Uniona — 22.15 Salonski kvintet. — Nedelja, 22. jan.: 7.30 Konjereja — 8.00 Nasveti za kmetovalce — 8.15 Gimnastika — 8.45 Poročila — 9.00 Versko predavanje — 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Elektrotehnika — 10.30 Zürich in Ženeva — 11.00 Pevski kvartet »Glasbene Matice«, vmes harmonika solo, g. Stanko — 12.00 Čas, poročila, plošče — 15.00 Prva pomoč živali — 15.30 Salonski kvintet — 16.30 Kuplete s kitaro — 17.00 Magistrov šramel kvartet — 20.00 Tamburaški sekstet — 21.00 Operni dueti: ga. Kogejeva, g. Marčec — 21.45 Salonski kvintet — 22.15 Salonski kvintet. — Ponedeljek, 23. jan. 18.30 Esperanto — 19.00 Srboborščina — 19.30 Zdravstvena ura — 20.00 Prenos koncerta »Sloga« — 21.00 Prenos iz kavarne »Zvezda« — Torek, 24. jan. 11.15 Šolska ura, popoldne radio kvartet — 18.30 Nemščina — 19.00 Razvitek pomorstva tekom let — 19.30 Sorica III. — 20.00 Prenos naše moči, drama, izv. Ljudski oder — 21.15 Norveška glasba, izvajo salonski kvintet — 22.15 Plošče. — Sreda, 25. januarja: 17.30 Otroški kotiček — 18.00 Plošče — 18.30 Fonetični poskusi dr. Vebra — 19.00 Ruščina — 19.30 Literarna ura — 20.00 Davorin Jenkov večer, prenos z Uniona — 21.30 Salonski kvintet.

Gospa je pozvonila: »Ivanka, ali ste povedali gospetu, ki so prišli in povprašale po meni, da me ni doma?« — »Seveda sem.« — »In kaj so rekli?« — »So rekli: oh, to je prav!« je pristrodno povedala služkinja.

Šoli se je takrat pela nemščini velika slava; celo »perjohi« ali letna šolska poročila so izhajala v nemškem jeziku; na mošovu pri Pircu na Rovih pa smo se bili učili po večini le v domačem jeziku in računanju, zanemarjali pa nemščino. Inglič je bil v tej zadevi premajno orientiran. Izgubil sem na ta način zopet eno dragoceno leto.

V študentski hiši Johane Omanove.

Po preizkušnji me je peljal čez v stanovanje Johane Omanove v Veliki (sedaj Maistrovi) ulici št. 17, ki je slovela zaradi krščanske vzgoje daleč naokoli. Bilo je tam že devet dijakov in sicer: Piskar Janez iz Motnika (umrl leta 1921 kot umirovljeni župnik pri Sv. Lovrencu na Dolenjskem), Globočnik Lovrenc iz Cerkeja, Cunder Lojze iz Mengša, Koprivšek Anton iz Blagovice, Janežič Karel iz Domžal, Vodnik Anton iz Dola, Vajde Franc iz Brezovice, Kelemen Janez iz Spodnjega Tuhinja in Urh Miha iz Gojzda. Pri odhodu se je moj oče poslovil z besedami: Priporočam vam, Johana, sina, pazite nanj, da ne bo uganjal »špicpubarije!« Pri teh besedah je Johana osrnela in se prestrašila, obračala je očij zdaj na očeta, zdaj name, a preden je mogla izpregovoriti in reči: Vzemite špicpuba nazaj, je oče že odšel po stopnicah. — Mislim, da teh besed izmed nas treh ni nihče razumel v pravem pomenu besede.

Napačno pa jih je razumela predvsem pobožna Johana. Pri njej sem veljal odslej za garjevo ovco. Poklicala me je takoj v svojo spalno sobo, zaklenila vrata in vzdihnila: »Za božjo voljo! Kaj pa si vendar počenjal doma?«

Vse tisto, kar počenjaše fantje moje starosti (14 let).
 »Kaj ste pa vendar uganjali?«

Fantje moje starosti pomagajo doma in na polju, poseje, pečejo krompir, love rake in ribe, iščejo tija

Otok Madam

Je to francoski otok, proslul izza francoske revolucije, ko so ga preimenovali v otok Državljan. Bil pa je takrat nema priča žalostnih in pretresljivih prizorov, ki jih ne bo nikoli zabrisala pozabnost, ampaka bodo služili do konca sveta kot ponazorilo, kaj je revolucija, kaj prinese in rodi ta pošast brez srca, z od strasti zatemnelim razumom, ki podira, uničuje, mori, ropa, seka glave in pusti za seboj sledi, ki jih stoletja ne morejo oprati.

Beseda revolucija se danes pogosto ponavlja, pri nekaterih kar z naslado in tiho in prikrito željo, da bi res prišla. Zdi se, kakor da bi se v ozračju že čul sumljiv šum, prihajajoč od vzhoda, pritažen grom in čuden blisk, ki napovedujejo viharo nevihto.

Kaj je revolucija? Poglejmo malo gori označene prizore, ki so se odigrali na otoku Madam med revolucijo. Tu je našlo grob nekaj stotin francoskih duhovnikov, ki niso zagrešili drugega, kakor da niso hoteli priseči na novo državno ustavo, skovano od voditeljev revolucije, ki je bila v kričečem nasprotju z božjimi in cerkvenimi pravicami in na katero v vesti niso mogli in smeli pričeati. Pokopani pa so bili ondi po groznem in dolgotrajnem trpljenju, ki je bilo pravo mučenje. Pili so strašen kelih trpljenja, pa ne naenkrat, kar bi bilo zanje še dobrota, ampak polagoma, kapljo za kapljo, dokler niso izpili čaše do dna.

Duhovnikov, ki niso mogli in hoteli priseči na novo revolucionarno ustavo, je bilo umljivo cela množica. Kaj z njimi početi? Nekateri voditelji revolucije so svetovali, naj se pošljejo vse te »upornike« na znani otok Gujana, kamor še danes pošilja francoska vlada največje zločince na prisilno delo. Drugi so zopet predlagali, »naj se zbere ta duhovniška

svojate na primeren kraju ter vsa enostavno pobije. Neki mesar je zopet hotel, naj se vse vkrci na ladjo, ki ima na dnu zaklopko, jih pelje na široko morje, tam zaklopko odpre, da popadejo vsi v morje in se utope. Bila je to tako zvana »navpična usmrnitev«. Nekateri so tako spravili s sveta. Toda prebivalci ob uslju reke Loire (Loare) so se jeli pritoževati, da meče morje te mrtvece potem na suho, kjer okužajo zrak in strežejo po življenju nedolžnim državljanom. Zato so ta način moritve opustili. Slednjič se je odločil po dolgem premišljanju odbor revolucionarjev za smrt na pontonih, to je na čolnih, na ladjah daleč zunaj na odprtem morju.

Kaj so vse morali pretrpeti reveži na poti do teh pontonov, je nepopisno. Okoli njih se je zgrinjal izvržek vseh podležev. Čim bolj je napadal obsojenec, tem bolj se je prikupil voditeljem revolucije. V La Rochelle so jih šel kar pobiti. Prebivalci so potem mrtva trupla razkosali ter jih nosili po mestu. »Ako bi bili živili, je klical poveljnik ostalim rabljem, bi se nam smilili. Ker so pa to nestvori, ne zaslužijo nikakega usmiljenja.« In to je veljalo starčkom, osivelim v dušnem pastirstvu.

Ko so jih pripeljali v La Rochelle, se morali stopati skozi množice ljudstva, ki je vikala: »V smrt z njimi!« Nič več niso mogli zaradi mukepolne poti, napadov in dušnega trpljenja.

Toda, to je bil šele začetek njihove Kalvarije. Najprej jih je potaknilo sodišče po mestnih ječah. Prihajali so pa neprestano novi Kam z njimi? Ječe so bile vse premajhne. Kaj torej?

Zunaj na morju sta bili zasidrani dve ladji, sicer določeni za prevoz črncev: »Deux Associés« in »Washington«. To so bili prsluli »pontoni«. Nanje so vkrcali vse duhovnike, kjer so potem bivali enajst mesecev in

gnezda, spomladi in poleti obirajo črešnje, jeseni pa tresejo hruške in jabolka ter klatijo orehe; na paši se borijo in vojskujejo, nabirajo gobe, jagode in borovnice, streljajo vrabce v hosti in škodljive vrane vrh smrek; časih vzamejo močno bilko, jo počasi potiskajo v luknjico na travniku in se rahlo dotikajo murenčka, zraven pa ga vabijo: »Murenček pojdi ven, t' bom sirčka dav, komat na vrat, na dolgo njivco ajdo sja!« Porežejo gumbe od hlač in fucajo.

»Fucanje? Kaj pa je to?«

Fucanje ali bližanje, to je zelo preprosta igra. Položijo kamen ali kak drug predmet na gladka tla, se postavijo 10 korakov proč ter začnejo s krajcarji ali knofi fucat ali bližati. Kdor najbližje kamnu prifuca, ta dobi.

»Ali nisi nič drugega uganjal in počenjal?«

Mislim, da sem že zadosti govoril, ali morda naj še povem, da smo se hodili kopat in da na deželi ne poznajo kopalnih hlač?

»Dovolj, ne več naprej! Ze vidim, da si poln muh in da je imel oče prav; zato ne morem dopustiti, da bi spal z drugimi v eni in isti sobi, pokvaril bi jih vse. Spal boš tu v kotu moje spalne sobe tako dolgo, da se bo pokazalo, ali si špicpub ali nisi!«

In res je stala že zvečer v kotu Johanine spalnice postelja brez nog, podobna koritu, v kakršnem so pri nas doma prašiče mavžali ali brili. Slamnjača, napolnjena s turšično slamo pod životom in glavo, ter skromna, obrabljena odeja, to je bila vsa špicpubova posteljna oprava. — Spat sem hodil točno ob 9 in vžile slabi postelji hitro zaspal. Johana pa je delala svoje pušeljce do 11, dostikrat tudi do 12 ponoči. Prihajala pa je zelo tiho in se spravljala v temi v posteljo, zjutraj pa je bila zopet prva na nogah.

Dunaja, je odkril, da uničuje krvno cepilo zdravih ljudi precej hitro vse klice ki povzročajo zastrupljenje krvi. To dejstvo je privedlo na misel, da bi izdeloval iz krvi zdravih ljudi cepivo za zdravljenje krvnega zastrupljenja. To cepivo je že preizkusil in je imel z njim popoln uspeh v 11 primerih od 12, čeprav je šlo za primere, ki bi jih smatrali za brezupne.

Zlato iz srebra. Francoz Jollivet-Castelot spe-roča, da se mu je posrečilo pridobivati zlato iz srebra s pomočjo kemikalnega postopanja. Po dolgih poskusih je dobil na ta način gram zlata. Jollivet-Castelot je predsednik francoskega društva za alkimijo in uverjuje že nad 20 let vesniti »Rose Croix«, ki obravnava vsa večina preobrazbe kovin.

Drevo smrti. V Africi rase drevo, čigar popoli cvetovi vonj usmrti človeka, ki leži pod njim ali njegovi neposredni bližini. Angleški botanik Alexander Cleve je organiziral ekspedicio, ki bi proučila zagonetno drevo do skrajnih mej. Analiziral... bo sestavne dele drevesnih semen ter upa, da jih bodo lahko uvedli v industrijo.

(Dalje prihodnjič.)

USPEH ZDRAVLJENJA

zavisi v prvi vrsti od tega, da poznamo pravi vzrok bolezni, kaj nasa za narava sama s tem, da obesimo bolečine, hoče opozoriti, kje je zdravje v nevarnosti. Za revmatične bolečine, prihud, za masazo, trganje v čenke, bolečine v križu, obrazu in vsem telesu

ima te pri hili pravi Fellerjev Eisa-Fluid, ki se uporablja že nad 35 let. Fellerjev Eisa-Fluid se dobi v apotekah in tovarstvenih trgovinah po 6, 9 in 26 Din. Po pošti namenjaj 1 paket (9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki spec. steklenici) 58 Din, trije taki paketi samo 139 Din pri lekarnarju Evgen V. Feller, Stubica Donja, blisa-trg 10. Savska banovina.

Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdravja Sp. kro. 387

111. 1932

očasi umirali. V medkrovju je bil prostor za trideset črncev. Sem so natrpali štiristo rtev. Zbili so skup nekaj desk in tako naredili nova bivališča, kamor so jih potem naložili toliko, da so bili stisnjeni kakor slantki sodu. Niso se mogli premikati, ne se sleči na ne se vleči v svrhu počitka. Hrano, ki ji najli imena, so jim dajali v čelru, in so morali zajemati kar z rokami. Ni čuda, da so nastale kužne bolezni med njimi. Zdravnik, ki jih je prišel pogledat, je izjavil ob odhodu: »Ako bi tako natrpali notri štiristo psov in jih pustili skupaj eno samo noč, bi ji hnašli naslednje jutro ali mrtve, ali zbežele.« Ker je bil zrak v medkrovju vsako jutro neznosen, ga razkužili na ta način, da so postavili na sod smole, potem pa spustili od vrha doli naj več razbeljenih železnih krogelej. Dim, ki je dvigal iz sode, je bil tako gost in oster, so jetniki pljuvali kri. Za nameček je ne-čnikom še ladijsko moštvo vedno grozilo. »Zločinec,« nahruli nekoč ladijski kapitan letnega duhovnika, ki se je nastanjal na palubi, »ti si zmožen dvigniti vstajo na krovu.« Drug jetnik prosi mimoidečega uslužbenca za hranke, ki jih je nesel za prašice, pa jih ni bil. Drugikrat je ujetnik hlastno lovil ostankov hrane, ki jih je opazil v pomijah, in jih pil v lačna usta. In drugo vse je bilo temu smerno.

Ni čuda, da je med ujetniki-mučenci smrt vsako kosila. Na »Washingtonu« jih je po-ala od 497 kar 245. Drugi so bili hudo bolni, so ogrožali z okužitvijo ladijsko moštvo. To so jih izkrcali na otok Madam. Tu jih pet pobere smrt 275. Drugi so blodili po loku kakor izčrpana čreda, zaviti v cunje, vsi tušeni, upadlih lic, udratih očl, pepelnatega raza. Lasje in brada jim je odpadalo vsled tega in muk, ki so jih morali pretrpeti.

Ob tem prizoru se človek vpraša nehoti: »Je to mogoče? Ali je vse resnica, ali samo vid? Zverina bi kaj takega ne naredila...« Vendar je vse čista resnica. Ze je odredil škof kardinal Verdier postavno preiskavo, se 103 teh nedolžnih mučnikov, ki nosijo sedaj še samo ime služabniki božji, pri-je med svetnike.

To je seveda le ena žaloigra iz strašne kucijske dobe...

Naznanila

n Cerkveni shod na Kumu. Dne 21. jan. na Nežo in 22. jan. se bo brajn sv. masa na Kumu. je primerna, razgled silajen. Dobrodošli božj-niki in smučarji.

n Zupanstvo mestne občine Novo mesto raz-za, da se vrši prihodnji veliki sejem — Antonov v torek po sv. Antonu, dne 24. jan. 1933.

n Pevsko društvo Sneberje-Zadobrova ponovi delajo, dne 22. januarja v svojem domu v Sne-ih »Carsti sel.« igra v osmih slikah. Vljudo-Geni!

n Duhovne vaje za dekleta v Dornu Brezma-je na Mali Loki pri Ihanu bodo od 28. jan. febr. Vse, ki si želite duhovne obnove, prav povabljene. Oskrbuina za ves čas 100 Dba. lasite se takoj na naslov: Sestre krištarke na Mali pri Ihanu, p. Domžale.

Oče: »No, Mirko, zdaj bomo pa silali, če v šoli že kaj naučil. Katere črke stedi-«

Mirko: »Vse druge, oče.«

Razkolnikov: Potovka

Stara potovka Micono rada pripoveduje o svojem življenju. Ker marsikoga zanima preteklost, ki je bila bolj pravilna in lepa kakor je sedanjost, vam povem del Miconinega življenja, vem, da boste radi čitali o nji. Pripovedoval vam bom pa kar tako, kakor bi vam pripovedovala ona sama:

Tedaj mi je bilo triindvajset let. Mlada sem bila in tudi brhka, tako mi je vsak rekel, a sama se nisem tega preveč zavedala, ker nisem imela časa misliti na svojo lepoto.

Moj oče je bil pot v mestecu N. Ker na stara leta ni zmogel svojega posla, sem postala jaz potovka.

Tedaj ljudje še niso za vsako figo letali v Ljubljano kakor to delajo danes. Stediti so znali, a zdaj pravijo štedljivemu človeku skopuh, pa če še tako rad podpira siromake, razsipniku pa pravijo kavalir. Mi smo takim kavalirjem rekli lahkožive enodnevne muhe, malo jih je bilo in še tistih ni nobeden posebno obrajal.

Moj oče ni mogel zavoljo revmatizma nikamor več in nadomestoval sem ga. Ej, kako veselo sem se vozila v Ljubljano in prenašala težke tovore kakor kak ponižen osliček in še kako zadovoljna sem bila. Letala sem in letala, a kosila si niti privoščila nisem, da ne bi zapravila preveč. Le okoli ene ure, ko sem morala čakati, da so se zopet odprle trgovine, sem sedla v kot v veži gostilne »Pri belem volku«, kjer so se zbrale same stare ljubljanske mame. Popila sem mali kozarec vina in snedla pol kranjske klobase in vogel kruha. Za vse skupaj sem dala pet krajcarjev in bila sem okrepčena.

Potem pa spet na delo.

Takrat je bila velika zabava naših preprostih ljudi loterija, ki je menda državi nesla lepe krajcarje. Ljudje sicer niso preveč stavili, a kako dvojčajo je staval vsak delavec. Pametneje so ravnali kakor zdaj, ko marsikdo vse skupaj zapije. Tedaj je bil vsaj trezen, skrbel je za družino in ves teden upal, da bo kaj zadel.

Vsak je največkrat zadel z glavo v zid, tako smo se šalili iz tistih, ki niso zadeli. No, pa je človek spet staval in spet ves božji teden upal in čakal na svojo srečo.

Marsikdo je pa hotel staviti kar v Ljubljani, češ, da je tam bolj gotovo, do bo kaj dobil. Večkrat sem imela kar kupček takih listkov s številkami in pošteno sem morala paziti, da jih nisem zamešala in izročila komu napačnega loterijskega potrdila.

Med nabujšimi loteristi je bil krojač Cvek, ki je bil sicer zelo pameten in pošten rokodelnik. Bil je še pomočnik in večkrat sem ga videla, da je skrivaj pogledal za menojo. Jaz ga samo zato nisem marala, ker sem menila, da je tako strasten loterist, da bo vse zastavil in bom v zakonu še stradala poleg njega. Kasneje sem šele spoznala, da je samo zato tako pridno staval, da je imel vzrok prihajati k nam.

Neki dan me je pa premotilo, ko sem imela polno listkov, da sem se tudi sama vteknila v loterijo. Potegnula sem prvi listek,

bil je Cvekov, in stavila sem kar njegove številke tudi sama.

Naslednji dan bi bila morala dati Cveku loterijsko potrdilo, pa ga nisem nikjer našla in tudi svojega ne. Bila sem v hudi zadregi. Hotela sem še enkrat staviti iste številke, pa jih na pamet nisem vedela, pa tudi prepozno je bilo, ker se je teden že blizal svojemu koncu.

Ko sem v nedeljo zjutraj komaj dobro vstala, je že prišel Cvekov in povedal, da je zadel v loteriji vse tri številke. Prosil me je, naj mu dam potrdilo.

Prebledela sem kakor zid in izjecljala, da sem potrdilo izgubila.

Niž se ni jezil. Kar na kratko me je zasnuhil, rekel mi je:

»Vzemiva se, pa je zadela terna! Dobil sem lepo stanovanje in pričel bom na svoje. Kdo bo garal samo za druge!«

Bil je sicer prikupljiv fant, toda na zakon z njim nisem nikoli mislila, posebno še zavoljo loterije ne. Zdaj mi je pa udarila v glavo misel, kako mu bom vračala dolg, ker mu pač moram vse povrniti kar je zadel, njegov dobiček je pa znašal okoli dve sto goldinarjev, kar je bilo takrat že kar premoženje.

Nasmehnila sem se mu in mu odgovorila:

»Dobro! Vzemem te, če boš opustil loterijo!«

Zasmejal se je tako, da je bil kar solzen ko me je objel in mi zadržil, da je staval v loterijo samo zato, da je lahko prihajal k nam. Ze popoldne smo šli z našimi skupaj na izprehod. Ko sem se vrnila domov in nekaj iskala v veliki torbi, ki sem jo vedno jemala s seboj v Ljubljano, sem opazila, da je na kraju strga-na podloga po živu. Pogledala sem v razporek in našla oba pogrešana loterijska listka s potrdili vred.

Tisto noč sem se na vso moč borila sama s seboj. Ali naj bi vrnila Cveku njegov listek in se mu odpovedala, ali ga ohdržala, dvignila denar in mu pred poroko vse pojasnila.

Pa je zmagalo zadnje. Dvignila sem ves denar in ko je prišel moj zaročenec, je kar zazijal, ko sem mu ponudila kup srebrnikov kot svojo doto in pripomnila, da je polovica itak njegova.

Oba sva bila srečna in zadovoljna. Nikoli se nisva kesala, da sva se vzela. Loterija nama je pomagala, da sva postala mož in žena, toda ko sva se poročila, sva se ji izneverila in nisva stavila nikoli več.

»Ledena ploskev je bila pretenka in vaša hčerka je izginila pod vodo,« je pojasnjeval stražnik na kraj nesreče prišedšemu bogatinu, vojnemu dobičkarju »Zdaj jo imajo tam notri in poskušajo z umetnim dihanjem.« — »Čemu z umetnim dihanjem?« se je zadržal debelih, »jaz sem bogat dovolj, da lahko plačam pravo, ne pa umetno dihanje.«

★

Polir je opazil, da je eden izmed delavcev na novi stavbi sedel, mesto da bi delal in donesal opeko. »Kaj pa je to?« ga je vprašal. — »Ne počutim se dobro in trese me.« — »O, če vas pa trese, potem pojdite pa kar hitro mirko presejati tam z onim sitom.«

Pozor! Trgovci Pozor!

Prvovrstni koruzni in činkvanti zdrob, najboljšo pšenično, rženo, ajdovo, koruzno in krmilno koruzno moko ter vse mlevske izdelke nudim po najnižjih cenah

Ignac Rebolj, Trzin

trgovca z deželniimi in mlevskimi izdelki

»Zelo dober spomin imaš, da si vse to zapomniš,« je dejal Tone Pavletu. — »Da, jaz nikoli ne pozabim, kar imam enkrat v glavi.« — Tone se je nasmehnil: »Kaj pa tistih sto dinarjev, ki sem ti jih lani posodil?« — »To je pa čisto nekaj drugega,« je odvrnil Pavle, »kajti te sem vtaknil v žep, ne v glavo.«

Brinje in fige dobite zopet pri **FRANC POGAČNIKU** v Ljubljani, Dunajska cesta št. 67 (nasproti mitnice)

Stric Janko je prišel na obisk da vidi, kako doraščajo njegovi nečaki. Seveda je prinesel s seboj tudi sladkorečkov. »No, Mirkec, ako ti dam dvajset bonbonov, koliko jih boš dal tvojemu mlajšemu bratcu?« — »Pet,« je hitro odvrnil Mirko. — »Ni res,« je dejal stric, »ti ne znaš računati.« — Mirko nato: », stric, jaz že znam, ampak moj bratec ne zna.«

Pozor ženini in neveste!

MODROČE posteljne mreže, otomane, spolne divane in fotelje nudi najceneje **RUDOLF RADOVAN**, tapetnik Mestni trg števil 13

Žima, morska trava, blago za modroce v veliki izbiri po najnižji ceni.

Prišel je iz Amerike in seveda baharil. Ko je nekega dne sedel na stolu pri brivcu, je na vsa moč zabavljaj in omalovaževal tukajšnje razmere. »Pri nas se dela tako, da se en del izvrši tu, drugi zopet tam, ne pa kakor pri vas, vse na enem kraju.« — Brivec je molčal, a ko je bil govor in je Amerikanca do dobra namazal s milom, je mirno sedel na stol ter jel brati časopis. Amerikaneč čez nekaj časa: »Zakaj pa me ne obriješ?« — Brivec: »Tu pri nas samo namažemo, obriješ pa tam v oni brivnici za vogalom.«

A. & E. Skaberne Ljubljana

Uvoz in prodaja angleškega in češkega sukna, volnenega blaga in svile

Važno: Važno:

V račun jemljemo (do preklica) tudi hranilne knjižice

prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov!

A. & E. Skaberne Ljubljana

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitine ali prodajajo svoje pridelke ali izteje poslovo oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in anrobo.

Majhno novo hišico

z njivo, prodam, Podutik 32, pošta Viš.

Ženini in neveste!

Najbolje si naročite svojo opravo vsake vrste pri trdnici Jož. Sitar (Arh), strojno mizarstvo Križe, Gorenjsko. Prevzemam tudi vsa stavbinska dela. Mrtvaške krste vedno v zalogi.

Vajenca kmečkih staršev sprejemem v mizarstvo obrt. Hrana in stanovanje v hiši. Viktor Setina, Guncleje št. 19, p. št. Vid nad Ljubljano.

Malo posestvo

v dobrem stanju v enem kosu ugodno napredaj. Velešovo 4, Cerklje pri Kranju.

Ako kupujete pohištvo

se obrnite na priznano solidno trdnico Egidij in Karol Eriavec, Brod, št. Vid nad Ljubljano, kjer dobite po nizkih cenah zaupljivo pohištvo, ki je stalno na zalogi.

Usnjarskega vajenca

sprejme takoj Leskovec Ivan, Podklanc 3, Ziri.

Dame, pozor!

Pouk v krojnem risanju in prirobovanju damskih oblek za dom in pokle se vrši pri strokovno izprašani učiteljici ter lastnici modnega ateljeja — Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg 24 I, nasproti magistratu. Istotam se izdelujejo plašči, obleke, kostumi i. t. d. po zmerni ceni. Pouk zaupljivo. Kroje po meri.

Posojila podeljuje »Zadruga«, Ljubljana, pp. 307. Sprejme poverjenike.

»Veš, Tone, moja žena je zelo skrbna. Celó čevlje mi spravi zvečer.« — »Kako, kadar prihajaš pozno domov iz gostilne?« — »Ne, pač pa, kadar mislim z doma.«

★

Moderni pesnik pri zdravniku. Znani moderni pesnik pride k zdravniku in mu toži o neprestanih bolečinah v glavi. Ne more spati in tudi sicer da je zelo nervozen. Zdravnik ga pregleda in mu nasvetuje: »Predvsem se morate malo spočiti; ogibajte se posebno vsakega duševnega dela, ki bi znalo prenapeti vaše možgane.« — »Ni mogoče, jaz sem pesnik,« vzklikne revež, na kar mu zdravnik odgovori: »Pesmi lahko delate!«

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-GRIZNER za dom, industrijo in obrt v vseh opreham.

Istotam švicarski plešni stroj DUBIED

Pouk v vzornju izpopl. čen. — Nizke cene.

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

Telefon 2913

blizu Prešernovega spomenika na vodo.

Večletna garancija. Tudi na obroko.

Zaloga v Kranju: Trgovina Levčnik.

Hitra železnica. V kupe, kjer je sedel neki gospod, je stopil sprevodnik ter mu na znanil, da je pravkar dospela brzovojka, da je trg Grgar, kamor je gospod namenjen, ognju. »Nič hudega,« je odvrnil gospod mirno, »preden se s tem vlakom pripeljem tja, bom trg že zopet pozidali.«

★

»Kako je sedaj, ko si omožena?« — »Stara nobene spremembe. Le toliko, da sem prevečkrat čakala do polnoči, da je odšel, da ga pa največkrat do polnoči čakam, da pride.«

★

Oddelek vojaštva je taboril daleč od mesta. Eden izmed vojakov se je pritožil, da je kruh pretrd. »Kaj, pretrd?« je dejal častnik strogo. »Če bi bil Napoleon imel takrat kruh, ko je prekoračil alpske vrhove, bi ga bil s slastjo povžil.« — »Brez dvoma, gospod poročnik,« je odvrnil vojak, »takrat je bil kruh najbrže še svež.«

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti prehranjevanja.

ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po poapnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni možje

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker ima moj založnik samo 10.000 komadov za brezplačno razpošiljanje, pišite takoj, da se boste mogli tudi vi prištevat med one srečneže.

Zbiralnica za pošto:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24. Abt. 488.